

မိတ်ကူးဦးစီးဌာန၊ ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန

မြန်မာနိုင်ငံစာပေပြန့်ပွားရေးအသင်း

ကျော်အောင်စံထား

ဒုတိယအကြိမ်

mgyoe.com

ရွှေကိုင်းသာ၊

အရှင်ဝါယမာဘိဝံသမထေရ်၊

ရဝေထွန်း၊

ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ၊

ဒဂုန်ဦးထွန်းမြင့်၊

မာယာ၊

ဦးအုန်းရွှေ၊

ဦးအောင်မိုး၊

လှသမိန်၊

နန်းညွန့်ဆွေ၊

ဘဝင်း၊

မောင်ကြည်ရှင် .....

စသူတို့၏

ကျော်အောင်စံထား

မြန်မာနိုင်ငံစာပေပြန့်ပွားရေးအသင်းက စီစဉ်ထုတ်ဝေခဲ့သော

ကျော်အောင်စံထား

ယခုစာအုပ်အပါအဝင် မြန်မာဂန္ထဝင်စာပေပညာရှင်ကြီး ၉ ဦး၏

စာပေဂုဏ် ပညာသမာဂုဏ်ကို စုစည်းထားခဲ့ကြသော စာ ၉ အုပ်ကို

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်တိုက်မှ မြန်မာနိုင်ငံစာပေပြန့်ပွားရေးအသင်းအတွက်

ပြန်လည်စီစဉ် ထုတ်ဝေပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ISBN 978-974-0-00000-0
 kls0100
 2,000.00 K5

ကျော်အောင်စံထား

မျက်နှာပုံးပန်းချီ - ကျော်ဖြူစံ

စာမျက်နှာ ၁၃၇ + မျက်နှာ ၁၄ • ၅ စင်တီ x ၂၁ စင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း။

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း။

၂၀၁၇၊ ဩဂုတ်လ၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀

၁၉၇၀ မြန် စာ မြန် စာစဉ် ၈၊ ပထမအကြိမ်

ရောင်းစွဲ ၂၀၀၀ ကျပ်

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

ကျော်အောင်စံထား

ဝေါဟာရတ္ထပကာသနိကျမ်းသက် အနှစ် ၂၀၀ ပြည့်
အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်ထုတ်ဝေခဲ့သည့်စာအုပ်

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေပြန့်ပွားရေးအသင်းအတွက်
စိတ်ကူးချိုချိုမှ စီစဉ်ရိုက်နှိပ်သည်။

ဒုတိယအကြိမ်၊ ၂၀၁၅

‘အနုပညာ စာပေမှာ
ပေါင်းလှာဝပ်စင်း ယဉ်ကျေးခြင်း’

‘လှာဝပ်စင်း’

‘လှာဝပ်စင်း’

‘လှာဝပ်စင်း’

မာတိကာ

- နိဒါန်း

(က)

[ကဏ္ဍ ၁]

ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ ကျမ်းဂုဏ်ရည်

၁။	ဤစာတံသား ထစ်စေသောဝ်	ရဝေထွန်း	၃
၂။	ယနေ့တိုင်အောင် စံထားရသော ကျော်အောင်စံထား	ဒဂုန် ဦးစန်းငွေ	၈
၃။	မြန်မာတို့ ဂုဏ်ယူစရာကျမ်းကြီး	ဒဂုန် ဦးထွန်းမြင့်	၁၅
၄။	ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်နှင့် ဧ-ဩအရေးတော်ပုံ	မာဃ	၂၀
၅။	ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းဂုဏ်ရည်	ဦးအုန်းရွှေ	၃၁
၆။	ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်း၏ ဂုဏ်သုံးမျိုး	ဦးအောင်မိုး	၄၂
၇။	ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ လေ့လာချက်စာတမ်း	လှသမိန်	၆၂
၈။	မြန်မာစာရေးထုံးနှင့် ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ	နန်းညွန့်ဆွေ	၈၃
၉။	ကျော်အောင်စံထား ဆရာတပည့်	ဘဝင်း	၉၀

[ကဏ္ဍ ၂]

ကျော်အောင်စံထားတိုက်နှင့် ဆရာတော်စဉ်ဆက်

၁၀။	ကျော်အောင်စံနန်းမှ ကျော်အောင်စံထားသို့	ရွှေကိုင်းသား	၉၅
၁၁။	ကျော်အောင်စံထားတိုက်နှင့် ဆရာတော်များ	အရှင်ဝါယမာဘိဝံသမထေရ်	၁၀၂
၁၂။	အမွေဆိုင်ကျောင်းအို	မောင်ကြည်ရှင်	၁၃၂

mgyc.com

mgyc.com

နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေပြန့်ပွားရေးအသင်းသည် 'အနုပညာ၊ စာပေမှာ ပေါင်းလှာဝပ်စင်း ယဉ်ကျေးခြင်း' ဟူသော ဆောင်ပုဒ်နှင့်အညီ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာတို့တွင် စွမ်းအားရှိသမျှ ဆောင်ရွက်နေသော အသင်းဖြစ်ပေ၏။

ဦးပုည နှစ် ၁၅၀ ပြည့် အထိမ်းအမှတ်၊ အင်းဝမြို့တည် အနှစ် ၆၀၀ ပြည့်အထိမ်းအမှတ်၊ မြဝတီ အနှစ် ၂၀၀ ပြည့်အထိမ်းအမှတ်၊ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ အနှစ် ၅၀၀ ပြည့် အထိမ်းအမှတ်၊ လယ်တီပဏ္ဍိတ ကွယ်လွန်သည့် ၂၅ နှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ်၊ စိန်ဗေဒါ ကွယ်လွန်သည့် ၂၅ နှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ်၊ ၂၅ နှစ်မြောက် စာဆိုတော်နေ့ ငွေရတုသဘင်စသော အခမ်းအနားများကို ကျင်းပခြင်းနှင့် စာအုပ် ထုတ်ဝေခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ပေသည်။

ယခု ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းသည် အနှစ် ၂၀၀ ပြည့် အထိမ်းအမှတ်ကို စာအုပ်ထုတ်ဝေခြင်း၊ အခမ်းအနားကျင်းပခြင်းတို့ဖြင့် ပြုလုပ် ရွက်ဆောင်ကြပြန်ပေ၏။

စင်စစ် ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းပြီး နှစ်စွဲ၊ လစွဲ၊ ရက်စွဲမှာ ၁၁၃၁ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၄ ရက်ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော ၁၃၃၁ ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၄ ရက် နေ့ကပင် ကျမ်းသက် ၂၀၀ ပြည့်မြောက်ခဲ့လေသည်။

ထိုနေ့တွင် မြန်-စာ-ပြန့်သည် ကျမ်းသက် အနှစ် ၂၀၀ ပြည့်ပွဲ မကျင်းပနိုင်ခဲ့ချေ။ သို့ရာတွင် ၁၃၃၁ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လ စာဆိုတော်နေ့ အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားတွင် ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီအကြောင်း စာတမ်းတစ်စောင် ဖတ်ကြားနိုင်ခဲ့လေသည်။

ထိုမျှဖြင့် မရောင့်ရဲနိုင်ပြန်သောကြောင့် မြန်-စာ-ပြန်သည် ယခုနှစ် စာဆိုတော်လတွင် ဝေါဟာရတ္ထပကာသနိကျမ်းသက် အနှစ် ၂၀၀ ပြည့် အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားကို ၂၇ ကြိမ်မြောက် စာဆိုတော်နေ့ အထိမ်းအမှတ်နှင့် ပူးတွဲကျင်းပခြင်းဖြစ်ပေသည်။

မြန်-စာ-ပြန်သည် မြဝတီ အနှစ် ၂၀၀ ပြည့်ပွဲကျင်းပစဉ်က 'မြဝတီမင်းကြီး' မည်သော စာအုပ်ကို ထုတ်နိုင်ခဲ့၏။ သို့သော် ကင်းဝန်မင်းကြီးမူ 'မြဝတီစာစုနှင့် သီချင်းစု' ပေမူမှ ပုံနှိပ်မှုအဖြစ် ထုတ်ဝေရန် မစွမ်းနိုင်ခဲ့တော့ချေ။

ယခုလည်း ဝေါဟာရတ္ထပကာသနိကျမ်းသက် အနှစ် ၂၀၀ ပြည့်ပွဲတွင် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးအစီအစဉ်မှာ စာအုပ် ၂ အုပ်ထုတ်ဝေရန် ဖြစ်ပေသည်။ ပထမစာအုပ်မှာ ဤ 'ကျော်အောင်စံထား' စာအုပ်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယစာအုပ်ကား 'ဝေါဟာရတ္ထပကာသနိ အဘိဓာန်' ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းမှာ မူရင်း ဝေါဟာရတ္ထပကာသနိကျမ်းကြီးကို အကျဉ်းချုံး၍ ရဟန်းရှင်လူအပေါင်းတို့ အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနိုင်ကြရန် စီစဉ် ထုတ်ဝေဖို့ဖြစ်လေသည်။

'ဝေါဟာရတ္ထပကာသနိကျမ်း'ကို 'အဘိဓာန်'အဖြစ် စီစဉ်ရန် တတ်စွမ်းသူတို့ မြန်-စာ-ပြန်မှာ ရှိလေသည်။ အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်တို့တွင်လည်းကောင်း၊ အသင်းဝင် စာရေးဆရာတို့တွင်လည်းကောင်း အဘိဓာန်ပြုစုခြင်းအတတ်ကို နှံ့စပ်သူတို့ ရှိသည်ပင်။ သို့ရာတွင် ပွဲမိလမ်းမီ ထွက်ပေါ်နိုင်ရေးအတွက် အချိန်ပေးပြုစုနိုင်ရန် မတတ်နိုင်တော့ချေ။ သို့အတွက် ဤ 'ကျော်အောင်စံထား' စာအုပ်နှင့်ပင် ကျေနပ်လိုက်ရပေတော့၏။

ဤစာအုပ်ထုတ်ဝေနိုင်ရန် စာမူများ ရေးသားချီးမြှင့်ကြသော စာရေးဆရာများအား မြန်-စာ-ပြန်အသင်းက အထူးတလည် ကျေးဇူးဥပကာရတင်ရှိကြောင်း ဖော်ပြမှတ်တမ်းတင်ရပေသည်။

မြန်-စာ-ပြန် အသင်းကား စာပေတာဝန်ကို ထာဝစဉ်ရွက်အံ့သတည်း။ ။

စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးအဖွဲ့
မြန်မာနိုင်ငံ စာပေပြန့်ပွားရေးအသင်း

ကဏ္ဍ ၁

ဝေါဟာရဗေဒပညာသင်တန်းကျမ်းဂန်ရည်

‘အနုပညာ၊ စာပေမှာ၊ ပေါင်းလှာဝပ်စင်း ယဉ်ကျေးခြင်း’

မြန်မာနိုင်ငံစာပေပြန့်ပွားရေးအသင်း

၂၇ ကြိမ်မြောက် စာဆိုတော်နေ့အထိမ်းအမှတ်နှင့်
ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းသက် အနှစ် ၂၀၀ မြောက်
အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနား အစီအစဉ်

၁။ ရှေးစာဆိုတော်ကြီးများအား ဂါရဝပြုခြင်း

၂။ သဘာပတိနှုတ်ခွန်းဆက်စကား

(ဥက္ကဋ္ဌ ဒဂုန်-ဦးထွန်းမြင့်)

၃။ ရတုပိုဒ်စုံဖြင့် ဆရာတော်အား ပူဇော်ခြင်း

(အဆိုတော် သင်းသင်းမြတ်)

၄။ ကုန်းဘောင်ခေတ် စာပေကြေးမုံ

(ပါမောက္ခဦးစမောင်)

၅။ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းဂုဏ်ရည်

(သီရိပျံချီ ဦးသာမြတ်)

၆။ သဘာပတိ နိဂုံးချုပ်စကား။

၁၃၃၂ ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၄ ရက်နေ့၊
၁၉၇၀ ပြည့်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်၊ စနေနေ့၊ ညနေ
၆ နာရီအချိန်တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ဗိုလ်တထောင်ဘုရား
လမ်း၊ ရာမာ ကရစ်ရှုနာအသင်းတိုက် ခန်းမဆောင်
တွင် ကျင်းပသည်။ ။

ဤစာ တံသား ထစ်စေသောဝ်

ရဝေထွန်း

ဝေါဟာရတ္ထ ပကာသနိ
ဂမ္ဘိဩဇော၊ နွတ်သညာသည်
ဤစာ စံထား ရစ်စေသောဝ်။
(ဝေါ-နိဂုံး ၃ ပုဒ်အချ)

‘ကျော်-အောင်-စံ-ထား’ ဟူသော အမည်သည် အင်းဝခေတ် နောက်ဆုံးပိုင်းတွင် တောက်ပြောင်ထိန်လင်းနေသော မီးပုံကြီးတစ်ပုံဖြစ်သည်။ ပထမကျော်အောင်မြင်၍ စံထား လောက်သော ‘ဇိနစက္ကာဘိရာမ မဟာဓမ္မရာဇာဓိပတိ’ ဘွဲ့ရ ဆရာတော်အရှင်ဉာဏဝရကို ဟံသာဝတီပါ မင်းတရားဟု နောင်တွင်တွင်သည့် အင်းဝဘုရင်မင်းမြတ်က သဒ္ဓါရက် ရက် ကြည်ညိုချက်ဖြင့် မိမိ၏ဆင်တဲ ယတြာနန်းတော်ကို ဗဟိုပြု၍ ကျောင်းရံတစ်ရာရံ လျက် ‘ကျော်အောင်စံထား’ တိုက်တော်ဟု သမုတ်တော်မူကာ တင်လှူခဲ့လေသည်။ ထို ခေတ် ထိုအချိန်ကား သာသနာတော်တွင် စစ်ပွဲကြီးဟုဆိုအပ်သော ‘အတင်-အရံ’ ပြဿနာ ကြီးကြောင့် ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်တို့ကဲ့သို့သော သာသနာ့သူရဲကောင်းများမှာ ပရိယတ်လက်နက်ကို ထက်မြက်စွာသွေး၍နေကြရသောအခါဖြစ်၏။ ကျော်အောင်စံထား ဆရာတော် အရှင်ဉာဏဝရကား ‘အရံ’ တပ်မတော်ကြီး၏ ဗိုလ်မှူးကြီးတစ်ဆူဖြစ်ခဲ့ပေ သည်။ ယင်းတိုက်ပွဲကြီးအတွက် ပရိယတ္တိလက်နက်ကို သွေးရင်း မဂဓအဘိဓာန်နိဿယ၊ ဝုတ္တောဒယ(ဆန်း) နိဿယ၊ ဒုဋ္ဌကွရဂဏ္ဍိ စသော ကျမ်းပေါင်းများစွာကို ပြုစုတော်မူ သွားပေသည်။

ထိုကျော်အောင်စံထားဆရာတော် ၁၁၁၅ ခုနှစ် လွန်တော်မူသောအခါ ယင်းကျော်အောင်စံထားတိုက်ကြီးကို ဆရာတော်နှင့်အလားတူ တပည့်ကြီးများထဲမှ ဆရာတော် အရှင်ဂုဏာစာရ တက်ရောက်ထွန်းပွင့်လာခဲ့သည်။ ဒုတိယကျော်အောင်စံထားဆရာတော်တည်း။ ယင်း ဒုတိယကျော်အောင်စံထားဆရာတော် အရှင်ဂုဏာစာရသည် မူလက ကျော်အောင်စံထားတိုက်တော်ရင်း၌ သီတင်းသုံးခဲ့သည်မဟုတ်။ အင်းဝ ရွှေပြည် တတိယနန်းတည်ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရား၏ အရွတ်ဝန်ဖြစ်လတ္တံ့သော ကျောင်းဒါယကာ လှူဒါန်းသည့် ကြေးနီကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေရာမှ အရည်အချင်းအလျောက် ဒုတိယကျော်အောင်စံထားဆရာတော်ဖြစ်လာရသည်။

အရှင်ဂုဏာစာရသည် ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ၊ ရာဇဝင်ဆရာကြီးဦးကုလား၊ အရှင်ဥက္ကံသမာလာ၊ တွင်းသင်းမင်းကြီးဦးထွန်းညို၊ စိန္တကျော်သူဦးဩ စသော ခေတ်ပြိုင် စာဆိုများနှင့်အတူ ကျော်စောသော ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ပါးဖြစ်ပေသည်။ ပထမကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ပညာကို အမွေခံခဲ့သည့်အတိုင်း ပထမဆရာတော်ဘုရားကြီး၏လက်စလက်နအကျဉ်းကို ချဲ့ထွင်လိုသော ဆန္ဒလည်းရှိဟန်တူပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပထမဆရာတော်ကြီးက မဂဓအဘိဓာန်စာကိုယ်နိဿယပြုစုခဲ့၍ အရှင်ဂုဏာစာရက အဘိဓာန်ဋီကာကြီးကို နိဿယပြုစုခဲ့၏။ ဝုတ္တောဒယဆန်း နိဿယနံကျဉ်းကို ပထမဆရာတော်ကြီးက ပြုစုခဲ့ရာ အရှင်ဂုဏာစာရက ၎င်းကျမ်းနံကျယ်ကို ပြုစုခဲ့သည်။ အထူးအားဖြင့် ပထမဆရာတော်ကြီးက ဒုဋ္ဌက္ခရဂဏ္ဍီ(ပျက်စီးဆိုးရွား အက္ခရာအထုံးအဖွဲ့များကို ဖြေရှင်းရာကျမ်း) တစ်စောင် ပြုစုခဲ့သည်။ အရှင်ဂုဏာစာရက ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ ကျမ်းကြီးကို ပြုစုခဲ့လေသတည်း။

အရှင်ဂုဏာစာရ၏ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းသည် ဒုဋ္ဌက္ခရဂဏ္ဍီကို အမှီပြုသည် မပြုသည်၊ အခြေစိုက်သည်၊ မစိုက်သည်ကိုကား ဒုဋ္ဌက္ခရဂဏ္ဍီကျမ်းမှာ ပျောက်ကွယ်ခဲ့ပြီဖြစ်၍ တိုက်ဆိုင်ကြည့်ရှုနိုင်ခြင်း မရှိတော့သဖြင့် မသိနိုင်တော့၊ အမည်မျှဖြင့် မှန်းဆရပေတော့၏။ သို့သော် ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ နိဂုံးတွင် 'ကျော်အောင်စံထားတိပညာတာ၊ ကျော်အောင်စံထား ဟူသော တံဆိပ်နာမဖြင့် အလွန်ထင်ရှားထသော။ အာစရိယာ၊ ဆရာမြတ်မှ၊ လဒ္ဒေါပဒေသံ၊ ရအပ်သော ဥပဒေသကို။ နိဿာယ၊ စွဲမှီ၍' စသည်ဖြင့် ဂုဏ်ပြုထားသည်ကို ကြည့်၍သာ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းသည် ဒုဋ္ဌက္ခရဂဏ္ဍီကျမ်းနှင့် ဆက်စပ်မှု ရှိကောင်းရှိရာသည်ဟု မြော်ခေါ်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မှီသည် မမှီသည်၊ ဆက်စပ်သည် မဆက်စပ်သည်၊ မည်သို့ပင်ဆိုဆို ဤဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းကြီးကား မြန်မာစာပေတွင် အတုမဲ့မီးရှူးတိုင်ကြီးတစ်တိုင်ပင်ဖြစ်သဖြင့် မြန်မာ့ဝေါဟာရ ဗေဒပညာရှင်

တိုင်း၏ အသက်သွေးခဲကြီးဖြစ်တော့သည်။

ဤကျမ်းကြီးသည် ခေတ်ပြိုင်ကျမ်းတို့အလယ်တွင် အထည်ဝါအခံညားဆုံးသော ကျမ်းကြီးတစ်စောင်ဖြစ်ခဲ့သည်နှင့်အညီ ကြားဝင်ခြင်းငှာ မစွမ်းသာအောင် ပြည့်ကုံစုံလင် သဖြင့် ဂုဏ်အင်မြင့်မား ဝင့်ကြားနိုင်လောက်အောင်လည်း ကောင်းမွန်လှပေသည်။ ဤ ကျမ်းဖြင့်ပင် ဒုတိယကျော်အောင်စံထားဆရာတော် အရှင်ဂုဏာစာရသည် ခေတ်ပြိုင် ပညာရှင်တို့တွင် ထူးချွန်သော ဆရာတစ်ဆူဖြစ်လာသည်ဟုဆိုသော် မလွန်တန်ရာပေ။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၁၁၁၃ ခုနှစ် ကျမ်းပြီး ကဝိလက္ခဏာသတ်ပုံတွင် စိန္တ ကျော်သူသည် အိန်.ကာရန်၌ “ချိုလေးသာအိန်၊ နှုတ်တော်မိန်၊ ထိန်.ထိန်.ကျော်သံဝေ။ နသတ်တင်မြစ်၊ ရေးနည်းစစ်၊ အသစ်ရတတ်စေ။ ယင်းသုံးပါးမှ၊ ထူး၍ရ၊ လူများခေါင် ချုပ်နေ။ အင်္ဂါမချို၊ စုံပျို.ပျို၊ ငါတို့ဆရာပေ” ဟု အိန်-မိန်-ထိန်-ကာရန် သုံးမျိုးထက် ပို၍ရှာနိုင်လျှင် လူများခေါင်ချုပ်နေသော ငါတို့ဆရာဖြစ်တော့သည်ဟု ဆိုခဲ့သည်။ အရှင် ဂုဏာစာရသည် ကဝိလက္ခဏာပါ အိန်-မိန်-ထိန် တို့အပြင် ‘စိန်. (စိန်.တိုင်း) လိန်. (မြေချာပတ်လိန်၊ ခံရွက်ထိန်သည်) သိန်. (ခံရွက်ထိန်သည်၊ လေးသိန်.ရှစ်သောင်း)’ ဟု အိန်.ကာရန်သစ်သုံးမျိုးကို ပိုမို၍ထုတ်ပြထားနိုင်ခဲ့ပေသည်။

ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းသည် မြန်မာ့ဝေါဟာရစကားလုံးတို့၏အနက်ကို အပြည့် အစုံ ရှာဖွေထုတ်ပြထားသော ကျမ်းဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ဆရာတော်သည် မြန်မာ့ ဝေါဟာရကို ကျောက်စာ မင်စာ ပျို့ကဗျာစသော အသွယ်သွယ်အလှယ်လှယ် မြန်မာ စကားနယ်ပယ်၌သာ ကြိုးစား၍ ရှာဖွေတော်မူခဲ့သည်။ အချို့မြန်မာစကားလုံးတို့သည် ပါဠိ သက္ကတတို့မှ ဆင်းသက်ခဲ့သဖြင့် ယင်းတို့ကိုမူ ငြင်းဆန်၍မနေပေ။ ပုံစံ ကြန် လက္ခဏာ= ကန္တ=ကြန္တ= နှစ်သက်ခြင်း၊ နှစ်သက်ဖွယ်သော မှတ်ကြောင်းလက္ခဏာ၊ နှစ်သက်အပ်သောအကြောင်း တစ်စိတ်ကို ‘ကြန်’ဆိုသည် ယူသင့်၏ (၅၁၆)၊ အများအား ဖြင့်ကား ပါဠိသက္ကတဘာသာသို့ မလိုက်မလျော၊ မြန်မာဝေါဟာရသဘောစစ်စစ်ကိုသာ ကြံစည်တော်မူလေ့ရှိပေ၏။

ပုံစံအားဖြင့် ဂဠုန်အဆုံးအဖြတ် (၇၅၃) ကို ကြည့်သင့်၏။ ‘လှန်ကွန်ဂဠုန်၊ ဆန်စုန် ရေမြေ။ ။ နဂါးဂဠုန်၊ ကခုန်မြူးကွန်၊ စသည်ဖြင့် တိရစ္ဆာန်အမည် ဋ္ဌကြီးအက္ခရာထင် ၏။ ဤ၌ ဂရဠဟူသော ပါဠိကို မှီသည်ဟူကုန်၏။ အောက်၌ဆိုအပ်ခဲ့သည်နှင့်အညီ ပါဠိမှီကွာဝေးအံ့သို့ရှိ၏။ ဂရဠဟူသော ပါဠိကိုမှီလိုမူ ဂရဠဟု ရကို ဋ္ဌကြီးသတ်ကောင်း အံ့သို့ရှိ၏။ ရအက္ခရာပျောက်ကောင်းမည်မထင်။ ရ အက္ခရာ၌လည်း ဥသရမထင်။ ထို နောင် နသတ်ကောင်းသော ဝဏ္ဏလည်း မထင်။ ထို့ကြောင့် ပါဠိမှီကွာဝေးအံ့သို့ရှိ၏။

ကကြီး လငယ်နှင့် မြန်မာမှုသက်သက်ဟူမူဆိုဖွယ်မရှိ၊ ကောင်း၏ ” ဟု ဆိုထားချက် တို့ကား ဆရာတော်၏ မြန်မာဝေါဟာရစစ်စစ်ကို မြတ်နိုးမှု တစ်စိတ်တစ်ဒေသပင်ဖြစ်၏။ (၁၁၉၂ ကျမ်းပြီး ဝေါဟာရလိနတ္ထ ဒီပနီပုဒ်စဉ် - ၂၄၅ နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်သင့်၏။)

ထို့အတူ ဖုန်းကာရန်နေရာ၌ “တကာမင်းဖုန်း၊ ချိန်ဆုန်းနာထိုက်။ ။ဆင်းရွယ် တက်တုန်း၊ ဖုန်းလည်း တက်ခါ။ ။ တောဝှမ်းပျော်ပုန်း၊ ရဟန်းဖုန်းကား- စသည်ဖြင့် ဖုန်းအာဏာကို ဆိုသောအရာ ထင်၏။ ဤ၌ စတုတ္ထက္ခရာ ဘကုန်းရေးကုန်သည်ကား ဘဂဟူသော ပါဠိကိုမှီသည်ဟူကုန်၏။ ပဒုမသဒ္ဒါကို ပဒုံ၊ ဘူမသဒ္ဒါကို ဘုံ - ဟူသကဲ့သို့ ပါဠိမှီမနီးချဉ်း လေ (၇၄၇)” စသည်ဖြင့် ဝေဖန်တော်မူခဲ့လေသည်။

အမှန်အားဖြင့် ဆရာတော် အရှင်ဂုဏာစာရသည် အဘိဓာန်ဋီကာနိဿယကျမ်း ပြု ပါဠိတစ်ဖက်ကမ်းရောက် ဆရာတော်တစ်ပါးပင်ဖြစ်ရာ သာမန်မြန်မာမှု မြတ်နိုးရုံမျှ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဘိမူ ဝေါဟာရအများအပြားပင် ပါဠိဘက်သို့ ဆွဲ၍သွားဖွယ်ရာ ရှိပေသည်။ သို့သော် ဆရာတော်ကား မြန်မာ့ဝေါဟာရကျမ်းပြု ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးပီပီပင် မြန်မာစာပေ ဘက်က မားမားမတ်မတ်ရပ်တော်မူခဲ့ပေသည်။

သို့သော် အချို့မြန်မာဝေါဟာရတို့၌ကား ပါဠိသက္ကတဘက်သို့လည်း ဆွဲ၍မရ၊ မြန်မာ စကားဘက်သို့လည်း ပွဲ၍မရဖြစ်နေသဖြင့် ဆရာတော်သည် ညည်းညူတော်မူလျက် လက် လျှော့တော်မူရဟန်တူသည်။ ပုံစံ-ဗျာဒိတ် (၆၆၇)၌ ‘ဘုန်းရောင်ဗျာဒိတ်၊ ချစ်နိမိတ်ကို၊ မဲ့စိတ်ယုံထိုက်-စသည်ဖြင့် ဆိုမိန့်ခြင်း၌ကား အသုတ်အသင်ခက်၏။ ပါဠိမှီလည်းမထင်၊ မြန်မာမှုလည်း သဘောမမြင်၊ မြန်မာမှုသက်သက်ဝယ် ဗထက်ချိုက် ဒဒွေးငယ်တို့လည်း မထွင်သောကြောင့် အသုတ်အသင်ခက်၏” ဟုဆိုကာ အဆုံးအဖြတ်ပေးဘဲ အခြား ဝေါဟာရတစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းသွားတော့၏။

အချို့သော အက္ခရာတို့၌ ဆရာတော်တို့ အဆုံးအဖြတ်ပြုခဲ့လင့်ကစား ခေတ်မလိုက် ဘဲ နေခဲ့သည်လည်းရှိပေသေးသည်။ ပုံစံအားဖြင့် (ဈ) ဈမြင်ဆွဲအက္ခရာ အရေးအသား (၁၁၄) ၌ “ဤဈမြင်ဆွဲ အက္ခရာသည်ကား သံယုတ်ကင်းလျက်ပင်၊ အချို့ကား ဆလိမ် တွင် မတင်၏သို့ရေးကုန်၏။ အချို့ကား စလုံးကို ယပင့်၏သို့ရေးကုန်၏။ အချို့ကား စလုံးကိုရေးပြီးလျှင် နောက်အဖို့၌ ညဦးခေါင်းထုတ်သကဲ့သို့ သအက္ခရာ၏ နောက်ထက် ဝက်အဖို့ကဲ့သို့ ရေးကုန်၏။ ပ အဝန်းညီစွာ ညဦးခေါင်းထုတ်၏သို့ရေးသည်မှာလည်း ဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း သာရပုဂ္ဂိုလေသည်တစ်ကြောင်း၊ ဈမြင်ဆွဲဟူသော ဝေါဟာရနှင့် လျော်ညီစွာ အသွင်ဖြစ်လေသည်တစ်ကြောင်းဖြစ်၍ သင့်သည်ဖြစ်၏” ဟု ဈမြင်ဆွဲကို စလုံး ယပင့်သကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ စလုံးနောက်က ည သ-တို့၏ နောက်ပိုင်းကဲ့သို့ ခပ်စိုင်းစိုင်း

ဆက်ရေးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ယခုအထိ စလုံးယပင့်လျက်ရှိနေပေသည် မဟုတ် တုံလော။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနိကျမ်းကြီး၏အရိုန်အဝါ အမိန့်ဩဇာ အာဏာသည်ကား မြန်မာစာပေနယ်ပယ်ကြီးတစ်ခုလုံးကို လွှမ်းခြုံစိုးမိုးလျက် ရှိနေပါချေ ၏။ လွန်ခဲ့သော အနှစ်နှစ်ရာက မြန်မာစာပေ ထီးပလ္လင်ဝယ် ဘုရင်တစ်ဆူပြုခဲ့သော ဝေါဟာရတ္ထပကာသနိ သညီခေါ်တွင် ကျမ်းဘုရင်ကြီးကား နောင်မြန်မာ့စာပေတည်တံ့ နေသည်နှင့်အမျှ မင်းမူမြဲ မင်းမူလျက်ရှိနေပေဦးမည်။ မြန်မာ့ဘာသာ ဝေါဟာရထွေးရစ် အဓိကရုဏ်းဖြစ်ပေါ်လာတိုင်းလည်း ဝေါဟာရတ္ထပကာသနိသညီခေါ်ဝေါ် တရားရုံးတော် ၌ အဆုံးအဖြတ်ခံလျက်သာနေပေဦးမည်။ ထို့ကြောင့် ဤစာကို ဤသို့နိဂုံးချုပ်ခွင့်ပြုစေ လိုပါ၏။

အမှန်နေကျ၊ ဆုံးမရသား
မြေ့ဝေါဟာ၊ အဖြာဖြာကို
ဤစာတံသားထစ်စေသောဝံ။

(နိဂုံး ၁ ပုဒ်အချ)

(ဤဆောင်းပါးဖြင့် အနှစ်နှစ်ရာကျော်က ဆရာတော်အရှင်ဂုဏာစာရအား ပူဇော် ပါ၏။)။ ။

စာပြီးနှစ် - ၁၃၃၂

ယနေ့တိုင်အောင် စံထားရသော ကျော်အောင်စံထား

ဒဂုန်-ဦးစန်းငွေ

ကန်၌ ကြာတင့်ခြင်းမှာ ရေမြင့်သောကြောင့်
ရေမြင့်ခြင်းမှာ ကန်ပေါင်ရိုးကြီးရှိသောကြောင့်
ကန်ပေါင်မရှိလျှင် ရေလည်း တင်မည်မဟုတ်၊
ကြာလည်း ရွှင်မည်မဟုတ်။

ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီမည်သော ဤကျမ်းကြီးကို ကန်ပေါင်ရိုးကြီး၏အသွင်
မြင်မိသည်။ ၎င်းကျမ်း၌ ပါရှိသော အခေါ်အဝေါ် အပြောအဆို အသုံးအနှုန်း စကားလုံး
များနှင့် ယင်းဝေါဟာရတို့၏အဖွင့်စကားနက်များကို ရေ၏အသွင်ထင်မိသည်။

ပင့် ရစ် အသတ် စသော မြန်မာ့ရေးနည်း ရေးဟန် ရေးထုံးများကိုကား ကြာမျိုး
ငါးပါးအလား ထင်စားမိသည်။

မြန်မာစာ၌ ယနေ့ထိ ရေမြင့်၍ ကြာတင့်နေနိုင်ခြင်းမှာ အဆိုပါ ဝေါဟာရတ္ထပကာ
သနီကျမ်းကြီး၏ ကျေးဇူးတရားနှင့်မကင်း၊ ဤကန်တွင်းမှ ရေကိုချိုး၍ ဤကန်တွင်းမှ
ကြာစွယ် ကြာရိုး ကြာဖူး ကြာငုံ အဖုံဖုံတို့ကို ရဟန်း ရှင်လူ သူခပ်သိမ်းတည်းဟူသော
ပျား ပိတုံးတို့ တရုံးရုံး သုံးစားမှီဝဲနေကြကုန်သည်မဟုတ်ပါလော။

ပဏာမ နိဒါန်း၌

ကျမ်းတစ်ကျမ်း၏ဦးတည်ချက် 'အာဘော်' သည် ကျမ်း၏အစပဏာမ၌သော်
လည်းကောင်း သို့မဟုတ် ကျမ်း၏အဆုံးနိဂုံး၌သော်လည်းကောင်း ပေါ်လွင်နေတတ်၏။

ပဏာမ သို့မဟုတ် နိဂုံးကို ကြည့်ခါမျှဖြင့် ဘာစာအုပ် ဘာတွေရေးထားသည် ဆိုချက်ကို သိနိုင်သည်။ သိရသည်။

ယနေ့ခေတ်ထုတ် စာအုပ်များ၌ အများအားဖြင့် နမော တဿက အစ ပဏာမလည်း ပျောက်၊ နိဂုံးလည်း ခြောက်သယောင်းနေသည်ဖြစ်သောကြောင့် အာဘော်ကို တော်တော်နှင့် မရိပ်မိနိုင်။ ရှိပါစေတော့။

ဤကျမ်းကို ပြုစုသွားတော်မူသော 'ကျော်အောင်စံထား' ဆရာတော်ကမူ ...

သာဓုကံ မြေဗ္ဗဘာသေသု၊

အက္ခရန္တောပ လက္ခိတံ၊

ဒက္ခန္တ ဂေါစရာ သမ္မာ၊

နာနူပဒေသ နိဿိတံ။

ဟူ၍ ကျမ်း၏အာဘော်ကို ကျမ်းဦးအစ ပဏာမကတည်းက ဖော်ပြထားတော်မူ၏။ သုတေသီနံ၊ အကြားအမြင်ကို ရှာသော အမျိုးသားတို့အား။ မြေဗ္ဗဘာသေသု၊ ပင့်ခြင်း- ရစ်ခြင်း-သေးသေးတင်-နသတ် စသော မြေဗ္ဗဘာသာတို့နှိုက်။ ပါဠိဝတ္ထာယ၊ ခြားနားစိတ်ဖြာ သိလိမ္မာစေခြင်းအကျိုးငှာ။ အက္ခရန္တောပလက္ခိတံ၊ အ-စသော အက္ခရာအဆုံးရှိသော ဝေါဟာရဖြင့် မှတ်အပ်သော။ နာနူပနိဿိတံ၊ အထူးထူးသော အရာနည်းကိုလည်းမှီထသော။ ဣဒံပကရဏံ၊ ဤကျမ်းကို။ သုတေတကာ၊ အကြားအမြင်ကို ရှာသော အမျိုးသားတို့သည်။ ဂေါစရာ၊ အလေ့အကျက်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ ဒက္ခန္တ၊ ရှုစေကုန်ခလို။

ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု၊ မြန်မာ့နည်း၊ မြန်မာ့ဟန်၊ မြန်မာ့မှုကို စံထား၍ သုတေသီတို့အတွက် ရေးခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကျမ်း၏အာဘော်ကို ရှေးဦးစွာ ဖော်ပြပြီးမှ ကျမ်းကို စ၍ ရေးတော်မူသွားသည်။

ယထာဗလံ-ဟူသော စကားဖြင့်လည်း လူတတ်တစ်ဆူ ငါကားဟူ၍ ပညာမာန တံခွန်ထူပြလိုသောဆန္ဒဖြင့် ရေးသည်မဟုတ်။ ငါတတ်နိုင်သရွေ့ ငါရေးသွားမည်ဟူ၍ ဆရာတော်က ရိုးသားပွင့်လင်းစွာ ဝန်ခံ၍ရေးတော်မူသည်။

နိဂုံး၌

သမသံသက္ကရာဇ်ကု-ဟူသော စကားဖြင့် ကျမ်းပြုသက္ကရာဇ်ကိုပြ၏။ (၁၁၃၁ခု) အဝဂ္ဂယနဂရေရမ္မေ-ဟူသော စကားဖြင့် အင်းဝခေတ်၌ ရေးသားပြုစုကြောင်းကိုပြ၏။ ထိုမှတစ်ပါး ကြည်ညိုစရာ၊ မြတ်နိုးစရာ၊ ကျမ်းပြုသူ၊ ကျမ်းကို လေ့လာသူတို့

အတုယူ နည်းမှီးစရာကောင်းလှသော သူ၏ စေတနာမွန်ကိုလည်း ယုတ္တာယုတ္တံ ဝိစိန္တေယျ-
ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆရာတော်က ပြတော်မူသည်။

ဓိရာ၊ ပညာရှိတို့သည်။ အဝိဝါဒေန၊ မငြင်းခုံသဖြင့်။ တစ်နည်းကား- မစွပ်စွဲသဖြင့်။
သုမနာ၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ။ ယုတ္တာယုတ္တံ သင့်-မသင့်ကို။ ဝိစိန္တေယျ၊ အထူး
သဖြင့် ကြံစေကုန်သတည်း။ သေသကမ္ပိ၊ ကြွင်းကျန်သောအရာကိုလည်း။ သုပူ
ရေန္တု၊ ကောင်းစွာပြည့်စေကုန်သတည်း။

ဤကျမ်းစာအုပ်သည် အငြင်းပွားရန်အတွက်မဟုတ်၊ အငြင်းပွားကြမည့်အစား သင့်-
မသင့် ကြံကြကုန်။ လိုနေသောအရာများကို ပြည့်အောင် ဖြည့်စွက်ကြကုန်-ဟူ၍ ပန်
ကြားသွားတော်မူ၏။

ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းကြီးကို ပါဠိဂါထာငါးပုဒ်ဖြင့် နိဂုံးချုပ်တော်မူပြီးနောက်
ဤကျမ်းကို ပြုစုခြင်းအားဖြင့်ဖြစ်စေချင်သော အာသိသကို ဆရာတော်က လင်္ကာငါးပုဒ်
သီကုံး၍ နိဂုံးဆင့်တော်မူရာ၌ ...

ဤစာ တံသားထစ်စေသော်
ဤစာ ကြံအားသစ်စေသော်
ဤစာ စံထားရစ်စေသော်
ဤစာ တံခါးလှစ်စေသော်
ဤစာ ထံပါးချစ်စေသော်

ဤအချပိုဒ်များမှာ ဆရာတော်၏အာသိသကို ပေါ်လွင်စေရုံမက အဖွဲ့အနွဲ့မှာလည်း
နွဲ့နွဲ့နောင်းနောင်း လွန်စွာပင်ချစ်စရာကောင်းလှ၏။

မြမ္မာဝေါဟာ၊ အဖြာဖြာကို

ဤစာ တံသား ထစ်စေသော်

ဤ၌ တံသား သည် နှိုင်းချိန်သောဉာဏ်ကို ဆိုခြင်းဖြစ်ပေမည်။ ပေါရာဏ၌
နှိုင်းချိန်သောဉာဏ်ကို တံဆဟုဆို၏။ ဆဠာယတန၊ သဠာယတန တို့ကဲ့သို့ ဆနှင့်သ
အက္ခရာချင်း ဖလှယ်ရိုးထုံးစံအတိုင်း ဆနှင့်သကို ဖလှယ်၍ ဤစာတံသားထစ်စေသော်
ဟူ၍ ဆိုသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား ဤစာကိုရှု၍ မြန်မာမှုဝေါဟာရများကို မိမိတို့၏ဉာဏ်
ဖြင့် နှိုင်းချိန်နိုင်ကြပါစေသတည်း ဟု ဆိုလိုသည်။

ပိုက်ထုပ်ရှည်ကြာ၊ မျိုးလေးဖြာဝယ်

ဤစာကြံအားသစ်စေသော်။

ငါ၏စာဖြင့် နောင်လာနောက်သား မျိုးလေးပါးတို့အဖို့ဝယ် အကြံအား ဉာဏ်အား

ထွန်းသစ်ပါစေသတည်းဟု ဆိုလိုသည်။

ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ၊ ဂမ္ဘိဩဇာ၊ နွယ်သညာသည်
ဤစာ စံထားရစ်စေသော်။

ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီမည်သော ဤကျမ်းစာသည် မြန်မာမှုအတွက် စံတစ်ခုဖြစ်
ရစ်စေသတည်း- ဟု ဆိုလိုသည်။

ငါ့အားမှန်စွာ၊ နန်းခေမာကို
ဤစာ တံခါးလှစ်စေသော်။

ဤစာဖြင့် ငါ့အား နိဗ္ဗာန်တံခါးပွင့်စေသတည်းဟု ဆိုလိုသည်။

ရင့်သန်ပညာ၊ လူသမ္မာဝယ်
ဤစာ ထံပါးချစ်စေသော်။

ပညာရင့်သန်သူတို့သည် ဤစာကိုလက်သုံးပြုကာ အနီး၌ထား၍ ချစ်ကြစေသတည်း
ဟု ဆိုလိုသည်။ ဤကား ဝေါဟာရတ္ထ၏ နိဂုံးမှ ကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်၏
အာသီသဖြစ်၏။

ကျမ်း၏အစ၌ ကထေသာမိ ယထာဗလံ-ဟု ဆရာတော်က ဝန်ခံထား၏။ ဤ
စကားကို ထောက်ခြင်းအားဖြင့် ဝေါဟာရအနက်များသည် အဘယ်မျှခက်ခဲကြောင်း
ရိပ်စားမိနိုင်၏။

ဆရာတော်သည် ဝေါဟာရများကို သုတေသနပြုရာ၌ လွန်ကဲစွာ စိတ်အားထက်သန်
တော်မူသည့်အလျောက် ဤကျမ်းကို မပြုစုမီ ရှေးသုံးနှင့်ခေတ်သုံး ဝေါဟာရစကားလုံး
များကိုလည်းကောင်း၊ ယင်းစကားလုံးများ၏ အနက်သည် မည်သို့မည်ပုံဖြစ်သင့်-မဖြစ်
သင့်များကိုလည်းကောင်း ကြိုးကြိုးကုတ်ကုတ် အားထုတ်တွေးခေါ်၍ ကြံစည်တော်မူရာ
မည်ကို ရိပ်စားမိနိုင်၏။

မြန်မာစာသည် လွန်စွာကျယ်ဝန်းလှ၏။ ဝေါဟာရတို့သည် များလှကုန်၏။ ၎င်း
ဝေါဟာရများကို ရင်းမြစ်နှင့်တကွ သဲလွန်စကို ရှာဖွေရာ၌ တွေ့သည်လည်းရှိမည်၊ မတွေ့
သည်လည်း ရှိမည်။ တွေ့သော်လည်း မရှင်းမလင်း ဘဝင်မကျဖြစ်ရသော ဝေါဟာရများ
လည်း ရှိကောင်းရှိမည်။

သို့ကြောင့်ပင် ဝေါဟာရနက်များကို အကြွင်းမဲ့ငါရေးသွားအံ့-ဟူ၍ ဆိုတော်မမူလေ
ဘဲ 'ယထာဗလံ' ဟူသော စကားဖြင့် ငါတတ်နိုင်သရွေ့ရေးသွားမည်-ဟု ဆိုတော်မူခြင်း
ဖြစ်ပေမည်။

သို့ဖြစ်သည့်တိုင်အောင်လည်း မြန်မာစာအခေါ်အဝေါ် အပြောအဆို အသုံးအနှုန်း

ဝေါဟာရစကားလုံးများနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ မြန်မာစာ ရေးထိုး ပင့်-ရစ်-သတ်ပုံ သတ်ညွှန်းများနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ ဤဝေါဟာရတ္ထ ပကာသနိကျမ်းကြီးလောက် အထောက်အကူပြုသော၊ တောင့်တင်းခိုင်မာသော၊ အားကိုးသမှုပြုလောက်သော ကျမ်းမည်သည်မရှိ။

ဤကျမ်းသည် မြန်မာစာ ဝေါဟာရ၊ ရေးထုံးသတ်ပုံသတ်ညွှန်းအရာတွင် ပြိုင်ဘက်မပြု တစ်ဆူတည်းသောကျမ်းဖြစ်သောကြောင့် ပညာရှင်အဆူဆူတို့သည် ဤကျမ်း၏ အဆိုအမိန့်ကိုသာ အများအားဖြင့် လိုက်နာကြ၊ ကိုးကားခြင်းပြုကြရကုန်သည်။

မြန်မာစကားကို မြန်မာလိုထပ်၍ အနက်ဖွင့်ရသည်မှာ လွယ်မယောင်နှင့်ခက်လှ၏။ ပါဠိကို အနက်မထင်လျှင် ကြည့်စရာ၊ မှီငြမ်းစရာ အဋ္ဌကထာရှိ၏။ ထို့အတူ အဋ္ဌကထာကို အနက်မသဲကွဲလျှင် ကြည့်စရာ ဋီကာကျမ်းတွေ ရှိ၏။ မြန်မာစကားကို အနက်မထင်သော် ကြည့်စရာ၊ ကိုးကားမှီငြမ်းပြုစရာ အဘယ်မှာနည်း။ ကျမ်းပြုဆရာ၏ ဉာဏ်သည်သာ အားထားရာဖြစ်သတည်း။

ထို့ကြောင့် ကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်သည် များစွာကုန်သော ဝေါဟာရတို့ကို မိမိ၏ဉာဏ်ဖြင့် အနက်ဖွင့်ပြတော်မူရာ၌ သင့်-မသင့်ကို နှိုင်းချင့်တော်မူပါကုန်။ သင့်သော်ယူ၍၊ မသင့်သော် ပယ်ပါလေကုန်- ဟူ၍ဆိုပြီးလျှင် ဝေါဟာရများကို အနက်ဖွင့်သွားတော်မူ၏။

ဥပမာ- ကြင်နာ၊ နာကျင် ဟူသော ဝေါဟာရများကို အနက်ဖွင့်ပြပါဆိုအံ့။ အသို့ ဖွင့်မည်နည်း။ လွယ်မယောင်ယောင်နှင့် မခက်ပါလော။ ဆရာတော်ကမူ ထိုအချက်ကို ခွဲခွဲခြားခြား ဤသို့အနက်ဖွင့်သွားတော်မူ၏။

ကြင်နာ။ ။ကြင်နာ၏- ဟူသည်ကား စိတ်၏ပင်ပန်းခြင်းမျှသာ။ စိတ်ရှိသောသတ္တဝါတို့၏ သဏ္ဍာန်၌သာဖြစ်သည်။

နာကျင်။ ။နာ၏၊ ကျင်၏-ဟူသည်ကား သစ်၊ ဝါး၊ လှံ ကန် စသော သက်မဲ့၌သော်လည်း 'လှေနာသည်၊ လှည်းနာသည်' စသည်ဖြင့် ဆိုသောအရာထင်၏။

တစ်ကြောင်းမှာလည်း ကြင်နာ၏ ဟူသည်ကား ချစ်ခင်စုံမက်ခြင်းဟူသော သဘော၊ နာကျင်၏ဟူသည်ကား မခံသာသော ဆင်းရဲခြင်းသဘော။ ဤသို့လည်း ကွဲအံ့သည်။ ဟူ၍ ကြင်နာ၊ နာကျင်အတွက် အနက်ဖွင့်တော်မူ၏။

ထိုမှတစ်ပါး မြန်မာစကား ပြောသည်၊ ဟောသည်၊ ဟောပြောသည်-ဟူသော ဝေါဟာရများရှိလေရာ ၎င်းတို့ချင်း အနက်ထူး-မထူးနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဆရာတော်က အောက်ပါအတိုင်း ကောက်ချက်ချတော်မူ၏။

ဟော။ ။ဘုရားစသော ပညာရှိသူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့၏ စကားကို ဆိုမိန့်ခြင်း၊ ထိုဘုရားစသော သူတော်ကောင်းပညာရှိတို့သည် ဆိုမိန့်ခြင်း၊ ဗေဒင်ကြောင်း စသော လောကီစီးပွားကို ဆိုမိန့်ခြင်း၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ရိုသေကောင်းသောအရာ၌ 'မိန့်သည်၊ ဟောသည်' ဟူသော ဝေါဟာရထင်၏။

ပြော။ ။လက်လုပ်ကုန်သွယ် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားသောက်စား ရွှင်ပခြင်းစသော မရိုသေထိုက်သော အမှတ်မဲ့စကား၌ကား 'ဆိုသည်၊ ပြောသည်' ဟူသော ဝေါဟာရထင်၏။ ဤအရာအားဖြင့် တစ်စိတ်ကွဲ၏။

အရကား - ဆိုသည်၊ ပြောသည်၊ မိန့်သည်၊ ဟောသည်၊ ရွတ်သည်၊ ဖတ်သည်- ဟူသော ဝေါဟာရနှုတ်မြွတ်ခြင်း ဝစီဘေဒ၊ ဝစီဝိညတ်သာလျှင်တည်း။

အနက်ပင်တူသော်လည်း ဟော၊ ပြော-ဟူသော ဝေါဟာရများကို နေရာအလိုက် အသုံးပြုရာ၌ ကွာခြားပုံ ခွဲခြား၍ပြတော်မူ၏။
များစွာကုန်သော သတ်ပုံကျမ်းတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကျမ်းတို့၌ ပင့်-ရစ်-အသတ် တို့ကို ပြရာတွင် ...

- အပင့်စာလုံးများကို တန်းစီ၍ပြသည်။
- အရစ်စာလုံးများကို တန်းစီ၍ပြသည်။
- နသတ်စကားလုံးများကို တန်းစီ၍ပြသည်။
- မသတ်စကားလုံးများကို တန်းစီ၍ပြသည်။
- သေးသေးတင်စကားလုံးများကို တန်းစီ၍ပြသည်။
- ညသတ်စကားလုံးများကို တန်းစီ၍ပြသည်။

ဤဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်း၌မူကား ဤသို့မဟုတ်။ ပင့်-ရစ်-အသတ်-များကို လည်း နေရာအလိုက် ပင့်ပြသည်။ ရစ်ပြသည်။ သတ်ပြသည်။ ထိုမှတစ်ပါး ယင်း ပင့်-ရစ်-အသတ်တို့ကို ဘာကြောင့် ဤသို့ ပင့်ရ၊ ရစ်ရ၊ သတ်ရသည်-ဟူသော ရှင်းလင်း ချက်များနှင့်တကွ ၎င်းတို့၏ ရင်းမြစ်မူလသမိုင်းဖြစ်ရပ်များကိုပါ ဖော်ပြထားသဖြင့် 'တစ်ခါ ချိုင် တစ်ခိုင်ကျ။ တစ်ခါဆွတ် တစ်ပြုတ်ပါ' ဆိုသကဲ့သို့ တစ်ခါကြည့်ရုံမျှဖြင့် စကားနက် ရော သတ်ပုံသတ်ညွှန်းရေးထုံးကိုပါ သိရှိနားလည်သွားစေသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ဤဆောင်းပါး၏အစ၌ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီမည်သော ဤ ကျမ်းကြီးကို ကန်ပေါင်ရိုးကြီးအသွင်မြင်မိသည်။ ၎င်းကျမ်း၌ပါရှိသော အခေါ်အဝေါ် အပြောအဆို အသုံးအနှုန်းစကားလုံးများနှင့် ယင်းဝေါဟာရတို့၏အဖွင့်ဖြစ်သော စကား နက်များကို ရေ၏အသွင် ထင်မိသည်။ ပင့်-ရစ်-အသတ် စသော မြန်မာ့ရေးနည်းရေး

ဟန် ရေးထုံးများကိုကား ကြာမျိုးငါးပါးအလား ထင်စားမိသည်-ဟု ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

‘ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ၊ ဂမ္ဘိဩဇာ၊ နွယ်သညာသည်၊ ဤစာ စံထားရစ်သောဝ်’
ဟူ၍ နိဂုံး၌ ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်ဘုရား အာသီသပြုသွားတော်မူသည့်အတိုင်းပင်
ဆရာတော်၏ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းမှာ ရဟန်းရှင်လူ သူခပ်သိမ်းတို့၏ ‘စံထားရာ’
ဖြစ်နေပါပြီတည်း။ ။

မြန်မာတို့ ဂုဏ်ယူစရာကျမ်းကြီး

ဒဂုန် ဦးထွန်းမြင့်

ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းကြီးမှာ ပါဠိသဒ္ဒါကျမ်းများက ပါဠိဘာသာအတွက် စိစစ်ပုံကို အခြေခံထားပြီး ပျို့လင်္ကာကျမ်းပေါင်းများစွာတွင် ပါသည့် မြန်မာဝေါဟာရများကို ကိုယ့်နည်းနှင့်ကိုယ် စိစစ်စိတ်ဖြာပြီး အနက်ဖွင့်ဆိုသည့်ကျမ်းကြီးဖြစ်သည်။

ပါဠိသဒ္ဒါကျမ်း (ကစည်းသဒ္ဒါကြီး)၌ အစဆုံးသုတ်မှာ 'အတ္ထောအက္ခရ သညာတော' ဟူသော သုတ်ဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား 'အနက်ကို အက္ခရာတို့ဖြင့် သိအပ်၏' ဟု ဖြစ်သည်။

အနက်ကို အက္ခရာတို့ဖြင့် သိအပ်၏ဟူသော စကားကို သဒ္ဒါကျမ်း၏အစဦးတွင် အဘယ်ကြောင့် အရေးတကြီး ပြဆိုရသနည်းဆိုလျှင် အက္ခရာပျက်စီးချွတ်ယွင်းလျှင် အနက်ကို အသိခက်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အက္ခရာပျက်စီးချွတ်ယွင်းလျှင် အနက်ကို အသိခက်သည်။ သို့ဖြစ်၍ အနက်ကိုအက္ခရာတို့ဖြင့် သိအပ်၏ဆိုပါသည်ဟူ၍ ယင်း သုတ်၏အဖွင့်စကား၌ အတိအလင်းပါရှိလေသည်။ အက္ခရာပျက်စီးချွတ်ယွင်းနေလျှင် အနက်မှန်ကို မသိနိုင်။ အနက်မှန်ကို မသိလျှင်လည်း အဓိပ္ပာယ်အကောက်လွဲသွားနိုင် သည်။ အဓိပ္ပာယ်အကောက်အယူလွဲမှားပါက ထိုအဓိပ္ပာယ်အရ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရ မည့်ကိစ္စ၊ လိုက်နာကျင့်ဆောင်ရမည့်အကျင့် လွဲမှားပေတော့မည်။ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် လို အပ်သောအကျိုးပင် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပေသည်။ ဤကား ပညာရှင်များ ပြောရိုးဆိုစဉ် စကား ပင်ဖြစ်သည်။ သက္ကရာဇ် ၁၁၄၇ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃ ရက်နေ့က ဘိုးတော်မင်း တရားကြီး ထုတ်ပြန်သည့် 'ရေးသားလိုက်နာရန်အမိန့်တော်'၌လည်း ....

“ရေးထုံးအစည် ပျက်ယွင်းလျှင် အခေါ်သညာ အမှတ်အသားပျက်ယွင်းရာသည်။ အခေါ်သညာ အမှတ်အသားပျက်ယွင်းလျှင်လည်း အနက်အဓိပ္ပာယ်ဝတ္ထုတရားကိုယ် ကွဲလွဲဖောက်ပြန်ရာသည်။ အနက်အဓိပ္ပာယ် ကွဲလွဲဖောက်ပြန်လျှင်လည်း တရားကျမ်းဂန် လမ်းမှန်မကျ တိမ်းယိမ်းသွေကွက်ရာသည်။ တရားကျမ်းဂန် လမ်းမှန်မကျ တိမ်းယိမ်း သွေကွက်လျှင်လည်း သာသနာတော် ၃ ပါး အရင်းပင်မ မူလဘူတဖြစ်သော ပရိယတ္တိ ဓမ္မ ကွယ်ပဆုတ်ယုတ်ရာသည်။ ပရိယတ္တိဓမ္မ ကွယ်ပဆုတ်ယုတ်လျှင်လည်း သာသနာ ကို မှီကုန်သော ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူအပေါင်းတို့ အယူအကျင့် ပျက်ယွင်း၍ ဆင်းရဲ ကြီးစွာရောက်ရာဖြစ်သည်။ (သက်ထူးကဗျာနှင့်အတိုကောက် ၁၁၀) ဟု ပါရှိလေသည်။

ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီဆရာတော်ကမူ

“အနက်ကိုသိလျှင် အနက်နှင့်လျော်စွာ အက္ခရာကို ထားနိုင်လေ၏။ အနက်ကို မသိသော် အနက်နှင့်လျော်စွာ အက္ခရာကိုမထားနိုင်သောကြောင့် အနက်ကိုမသိခြင်းသည် လည်း အက္ခရာကို မသိသည်မည်၏။ အက္ခရာယွင်းသည် ပျက်သည်ပင်မည်၏။ ထို့ ကြောင့် ...

အက္ခရာဝိပွတ္တိယံ အက္ခရာဝိဇ္ဇနော အက္ခရာအဇာနနေဝါ-ဟူ၍ နိဒ္ဒေသနှိုက်ဖွင့်အပ် သည်။ အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်းကား အက္ခရာဝိပွတ္တိဟူသော်ကား က-အက္ခရာလိုရာနှိုက်၊ ခ- အက္ခရာရေးမှား၍လည်းကောင်း၊ က-အက္ခရာပင် ကြေပျက်၍လည်းကောင်း၊ ယွင်းလေ ပျက်လေသည်ကိုသာ မယူလို။ က-အက္ခရာနှိုက် က-အက္ခရာပင် အမှန်ရေး၍ မယွင်း မပျက်သော်လည်း ထိုက-စသော အက္ခရာရေးသင့်သည်ကို မသိသော် အနက်နှင့်လျော် စွာ က-စသော အက္ခရာရေးသင့်သည်ကို မသိသည်ဖြစ်၏။ ထိုက-စသော အက္ခရာကို ရေးသင့်သည်ကို မသိခြင်းသည်လည်း အက္ခရာယွင်းသည်၊ ပျက်သည်ပင်မည်လေ၏ ဟူလိုသည်။ ဤနှိုက် အက္ခရာရေးသင့်သည်ကို မသိလျှင် မသိသောသူအားသာ အက္ခရာ ကို မသိသည်ဟူ၍ ဆိုသင့်သည်တကား။ အက္ခရာကို ပျက်လေသည်ဟူ၍ မဆိုကောင်း တကားဟူအံ့။ ဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း သိအပ်သောအက္ခရာ၏အနက်ကို ထိုသူမသိလေ သဖြင့် အနက်ကို အက္ခရာသည် ထိုသူအား မသိစေတတ်၊ မဟောတတ်သည်ဖြစ်၍ နိရတ္တကဖြစ်လေ၏။ ထိုသို့ နိရတ္တကဖြစ်လေသဖြင့် ထိုအက္ခရာသည် ထိုသူအား ပျက် သည်၊ ယွင်းသည်၊ ကွယ်သည်ပင် ဖြစ်လေ၏။ ဤနှိုက် အက္ခရာ၏အနက်ကို ကွယ် သည်၊ ပျက်သည်၊ ယွင်းသည်ကို အက္ခရာကွယ်သည်၊ ပျက်သည်၊ ယွင်းသည်ဟူ၍ ဥပမာအားဖြင့်ဆိုလေသည်။ နာခံသောသူအနက်ကို မသိတတ်လျှင် အက္ခရာကို မသိစေ

တတ်သည်မည်၏။ မသိစေတတ်က မဟောတတ်သည်ပင်၊ မဟောတတ်က အနက်ကွယ်သည်၊ အနက်ပျက်သည်မည်၏။ အနက်ကွယ်သည်၊ အနက်ပျက်သည်ဖြစ်က အက္ခရာကွယ်သည်၊ အက္ခရာပျက်သည်မည်လေ၏။ ထို့ကြောင့် ‘အက္ခရာ ဘိဇ္ဇနေ အက္ခရာ အဇာနနေဝါ- ဟူ၍ မိန့်လေသည်။’ (စာမျက်နှာ ၁၈) ဟု ဆိုထားလေသည်။

ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်းချုပ်ကား ဤသို့ဖြစ်သည်။ အက္ခရာချွတ်ယွင်းပျက်စီးနေလျှင် အနက်ကို အသိခက်သည်ဆိုသော စကား၌ က-အက္ခရာကို ခ ဟုရေးထားခြင်း၊ က-အက္ခရာပင် ကြေပျက်နေခြင်း၊ မပါမရှိခြင်းကိုသာ အက္ခရာချွတ်ယွင်းပျက်စီးသည်ဟု မဆိုရ။ က-အက္ခရာအမှန်ပင်ရှိနေလျက် ယင်း က-အက္ခရာ၏အနက်ကို မသိခြင်းသည်လည်း ထိုသူအဖို့ အက္ခရာပျက်သည်ဟူ၍ ဆိုရသည်။ က-အက္ခရာ၏အနက်ကို မသိက ထိုအနက်ကို ရေးလိုသောအခါ က-အက္ခရာဖြင့် ရေးသင့်ကြောင်းကို သိလိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။ ဤ၌ ထိုအက္ခရာဖြင့် ရေးသင့်ကြောင်းကို သိလိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။ ဤ၌ ထိုအက္ခရာဖြင့် ရေးသင့်ကြောင်းကို မသိလျှင် မသိသူအပြစ်သာဆိုသင့်သည် မဟုတ်လော။ အဘယ့်ကြောင့် အက္ခရာကို ပျက်သည်ဟု ဆိုလေသနည်းဟု စောဒကတက်စရာရှိသည်။ အနက်ကို မသိလျှင် ထိုအနက်ကို ပြသည့် ယင်း (က) အက္ခရာမှာ ထိုသူအတွက် အကျိုးမရှိဖြစ်လေတော့သည်။ ချွတ်ယွင်းပျက်စီးနေသည်နှင့် မထူးတော့ပေ။ သို့ဖြစ်၍ အက္ခရာ၏အနက်ကွယ်သည် ပျက်သည်ကိုပင် အက္ခရာ၌တင်စား၍ အက္ခရာပျက်သည်ဟူ၍ ဆိုရလေသည်။ ထို့ကြောင့် နိဒ္ဒေသကျမ်း၌ အက္ခရာချွတ်ယွင်းပျက်စီးလျှင် ဟူသော စကားကို အက္ခရာပျက်စီးနေလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ အက္ခရာကို မသိလျှင် သော်လည်းကောင်း ဟု ဆိုလေသည်။ ဤကား ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီဆရာတော်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်ဖြစ်သည်။

မကြာမီက ဆယ်တန်းကျောင်းသူတစ်ဦးက ကနုတ်ဆိုတာ ဘာလဲဟု မေးဖူးလေသည်။ ကျွန်ုပ်က တက္ကသိုလ်မြန်မာအဘိဓာန်တွင်ပါသည့်အတိုင်း ကနုတ်ဆိုတာ ဗိသုကာဆိုင်ရာ ပန်းနွယ်တစ်မျိုးကို ခေါ်တာဟု ဖြေလိုက်ပြီး ကနုတ်ခေါ်သော ပန်းနွယ်ပန်းခက်ပုံကို ပြလိုက်ရသည်။ အမှန်ပြောရလျှင် ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်လည်း ကနုတ်ကို သေသေချာချာ မသိပေ။ သို့ရာတွင် ကြားဖူးနားဝရှိထားသဖြင့် ကနုတ်ကို ခကွေးနှင့် ခနုတ်ဟု ရေးထားလျှင်ကား မမှန်ဟု သိနိုင်သည်။ မိမိက ရေးလိုလျှင်လည်း ကနုတ်ဟု အမှန်အကန်ရေးနိုင်ပေသည်။ ထိုကျောင်းသူကလေးအဖို့ ကနုတ်၏အနက်ကို မသိသဖြင့် ကနုတ်ဟု ကကြီးနှင့်ရှိသော်လည်း ခနုတ်ဟု ခကွေးနှင့် ရေးထားသည်နှင့် ထူးလိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။ ကနုတ်ဟု အမှန်အကန်ရှိနေသော်လည်း သူ့အဖို့ ခနုတ်ဟု အက္ခရာပျက်ယွင်းလျက်ရှိနေ

mgvooe.com

သကဲ့သို့ပင် အကျိုး မရှိဖြစ်နေလေသည်။

၎င်းပြင် ယခုခေတ်၌ အချို့သောကျောင်းသူကျောင်းသားတို့သည် ဆားကို ဆလိမ်နှင့် မရေးဘဲ စလုံးနှင့်စားဟု ရေးကြသည်ကို တွေ့ဖူးသည်။ နှုတ်ကပြောလျှင်လည်း စသံနှင့် စားဟူ၍ပင် ပြောကြသည်။ သူတို့သည် ဆားကို စလုံးနှင့်စားဟု ရေးရသည်၊ စသံနှင့်စားဟု ခေါ်ရသည်ဟု မှတ်ထင်နေကြလေသည်။ သူတို့အဖို့ ဆားဟု ဆလိမ်နှင့် ရေးထားလျှင် ဟင်းခတ်သောဆားကို ဆိုသည်ဟု သိကြမည်မဟုတ်ပေ။ ထိုသို့ အနက်ကို မသိနိုင်သည့်အတွက် ဆားဟု မှန်မှန်ကန်ကန် ရေးထားစေကာမူ ထိုသူတို့အတွက် ထားဟု အကွရာချွတ်ယွင်းရေးသားထားခြင်းနှင့် မထူးခြားဘဲ အကွရာပျက်စီးချွတ်ယွင်းနေသကဲ့သို့ပင် ဖြစ်နေလေသည်။

အကွရာပျက်စီးချွတ်ယွင်းလျှင် အနက်အသိခက်သည်ဟု ဆိုခြင်းမှာ အကွရဝိပုတ္တိ ယံဟိ အတ္တဿဒုန္နယတာ- ဟူသော ပါဠိသဒ္ဒါကျမ်းစကားအတိုင်း ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာစာပေအတွက် ပြောရလျှင် ဝေါဟာရစကားလုံးများ အရေးအသား ပျက်စီးချွတ်ယွင်းနေလျှင် အနက်အသိခက်သည်။ ဝေါဟာရစကားကို မသိလျှင်လည်း (အနက်မသိခြင်း အသုံးမသိခြင်းကို ဆိုလိုသည်။) အနက်အသိခက်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ မြန်မာစာပေ၌ အရေးအသားချွတ်ချော်မှားယွင်းနေသော ဝေါဟာရများကို မကြာမကြာ တွေ့ရသည်။ ဤဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းပြုဆရာတော်၏ ဆရာဖြစ်သော ပထမကျော်အောင်စံထား ဆရာတော် ရေးသားပြုစုသည့် အနုသူရာဝိနိစ္ဆယကျမ်း (ဝိနယသမူဟာဝိနိစ္ဆယ၊ ဒု ၄၆၇) ၌ ...

“ပညာကြီး ပညာကျယ်တို့သည် ပေတွင်ရေးတိုင်း သူပြတိုင်း ယူတော်မမူကုန်။ အရေးပျက်၊ အဖတ်ပျက်၊ အစပ်ပျက်၊ ဗန္ဓုပျက်၊ အနက်ပျက်၊ ဤအပျက် (၆) ပါးနှင့် ဆင်ခြင်၍ သဘောမိမှ ယူကုန်သည်” ဟူ၍ စာပေတို့၌ အရေးပျက်၊ အဖတ်ပျက်၊ အဖြတ်ပျက် စသည်ဖြင့် ချွတ်ချော် မှားယွင်းနေသောအချက်များရှိကြောင်း မိန့်ဆိုထားလေသည်။ ယင်းသို့ အရေးအသား ချွတ်ချော်မှားယွင်းနေပါက ထိုဝေါဟာရ၏ အနက်မှန်ကို သိနိုင်တော့မည်မဟုတ်ပေ။ ၎င်းပြင် အရေးအသား မပျက်စီးဘဲ မှန်ကန်စွာရှိနေသော်လည်း ထိုဝေါဟာရကိုမသိက အနက်အဓိပ္ပာယ်အမှန်ကို သိနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ သို့ဖြစ်၍ မြန်မာဝေါဟာရစကားတို့၏ စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံနှင့်တကွ ရေးထုံးအမှန်ကိုသိရန်၊ ဝေါဟာရစကားတို့၏ အနက်ကို သိရန် ဤဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းကြီးကို ပြုစုတော်မူသည်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ ကျမ်းဦးအစ၌ ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင်က ...

“မြမ္မဘာသေသု(ဘာသာသု)၊ ပင့်ခြင်းရစ်ခြင်း၊ သေးသေးတင်၊ နသတ်စသော မြမ္မ

mgvooe.com

ဘာသာတို့နှိုက်။ ပဋဝတ္ထာယ၊ ခြားနားစိတ်ဖြာ၊ သိလိမ္မာစေခြင်းအကျိုးငှာ။” ဟူ၍လည်းကောင်း၊

နိဂုံးရတု၌ ...

“ဆိုရိုးစဉ်က၊ မြန်မာဘာသာ၌၊ အရာအလိုက်၊ အထိုက်အတန်၊ အရန်အပိုင်း၊ အနှိုင်းအဆ၊ ကြိုက်တိုင်းရအောင်၊ နယထွေပြား၊ ဖော်ပြကြားသား။”

ဟူ၍လည်းကောင်း ထုတ်ဖော်မိန့်ကြားတော်မူခဲ့လေသည်။

ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းကြီးကား ပါဠိစာပေအတွက် ပါဠိဝေါဟာရတို့ကို ပါဠိသဒ္ဒါဆရာတို့ စိစစ်စိတ်ဖြာပုံကို နည်းယူကာ မြန်မာစာပေအတွက် မြန်မာဝေါဟာရတို့ကို ကိုယ့်နည်းနှင့်ကိုယ် စိစစ်စိတ်ဖြာကာ အနက်ဖော်သည့် မြန်မာလုပ်ကျမ်းကြီးဖြစ်သဖြင့် မြန်မာတို့အတွက် အထူးဂုဏ်ယူစရာကောင်းသည့်ကျမ်းကြီးဖြစ်ပေသည်။ ။

စာပြီးနှစ် - ၁၃၃၂

ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်နှင့် ဇ-ဩ အရေးတော်ပုံ

မာဃ

အခြေခံအကျဆုံးအသံများ

မည်သည့်ဘာသာမှာမဆို အခြေခံအကျတက့အကျဆုံး အသံများ (ဝါ-သဒ္ဒါများ) ရှိစမြဲဖြစ်လေသည်။ ဤတွင် အသံ (သဒ္ဒ)ဟု ဆိုရာ၌ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သောအသံ (စိတ္တဇသဒ္ဒ)ကိုသာ ရည်ရွယ်သုံးနှုန်းလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ထိုအခြေခံအကျဆုံးဖြစ်သော အသံများကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ရန် အရေးကြီးလှပေသည်။ အခြေခံ လွဲမှားလျှင် တောက်လျှောက်လွဲမှားသွားတော့မည်ဖြစ်သောကြောင့်ပေတည်း။

ယင်းသို့အရေးကြီးလှကြောင်းကို ကောင်းစွာ သဘောပေါက်တော်မူကြသည့်အတိုင်း ရှေးဆရာကြီးများသည် ထိုအခြေခံအကျဆုံးအသံများကို သိပ္ပံနည်းကျနိုင်သမျှကျအောင် နှိုက်နှံ့စိစစ်ကာ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းပြုခဲ့ကြလေသည်။

သို့သော် နှိုက်နှံ့စိစစ်ပုံချင်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး၊ တစ်စုနှင့်တစ်စု မတူဘဲ ရှိခဲ့ကြလေသည်။

ထိုစကားကို ထင်ရှားစေရန် အတန်ငယ်ချဲ့ထွင်ဖော်ပြပါရစေ။

ထိုအခြေခံအကျတက့အကျဆုံး အသံများသည် ဖြစ်ရာဌာနများနှင့်လည်း မကင်းကြချေ၊ အသံဖြစ်ကြောင်း (ကရဏ) များနှင့်လည်း မကင်းကြချေ၊ အသံဖြစ်ရန် အားထုတ်ခြင်း (ပယတန) များနှင့်လည်း မကင်းကြချေ။

ထိုဌာန်-ကရိုဏ်း-ပယတ်များကို စိစစ်ပိုင်းခြားကြရာ၌လည်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မတူ

ဘဲ ရှိခဲ့ကြလေသည်။ နျာသကျမ်းဆရာ (နှင့်နောက်လိုက်များ) က ဌာန်ငါးပါးဟု ယူဆ (ကြ)လေသည်။ ရုပ်သိဒ္ဓိကျမ်းဆရာကမူ ဌာန်ခြောက်ပါးဟု ယူဆလေသည်။ မောဂ္ဂလာန် နှင့် သဒ္ဓနီတိကျမ်းများကမူ ဌာန်ခုနစ်ပါးဟု ယူဆကြလေသည်။ စူဠနိရုတ္တိနှင့် သဒ္ဓတ္ထ ဘေဒစိန္တာဆရာများကမူ ဌာန်ရှစ်ပါးဟု ယူဆကြလေသည်။

ယင်းသို့ အခြေခံအကျဆုံး အသံများကို အစွမ်းကုန် စိစစ်ကာ ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ကြပြီးလျှင် မိမိတို့ဘာသာအလျောက် အက္ခရာ စသော အမည်များဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြလေ သည်။

ယင်းအက္ခရာများကို အခြေခံကာ အက္ခရာပေါင်းဟူသော ပုဒ်၊ ပုဒ်အပေါင်းဟူသော ဝါကျ များဖြစ်လာကြရလေရာ ယင်းသို့သော အက္ခရာ-ပုဒ်၊ ဝါကျများအား ခွဲခြမ်းစိတ် ဖြာ၍ပြဆိုသည့်ကျမ်းများကိုပင် သဒ္ဓါကျမ်း (ဗျာကရဏ်းကျမ်း) ဟု ခေါ်ကြလေသည်။

၂၅၀၀ ကျော်အတွင်း သဒ္ဓါလေးကျမ်း

ယင်းသို့ သဒ္ဓါ (ဗျာကရဏ်း) ကျမ်းကြီးများကို ရေးသားပြုစုကြရာတွင် သက္ကတ- သဒ္ဓါကျမ်းကြီးများသည် (လက်ရှိ) ပါဠိသဒ္ဓါကျမ်းကြီးများထက် ရှေးကျကြလေသည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာနှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော်အတွင်း ကိုယ်ပိုင်-သုတ်-ဂုတ္တိတို့ဖြင့် တည်တံ့ထင် ရှားသည့် သဒ္ဓါကျမ်းကြီးပေါင်း (လက်ရှိအနေဖြင့်) လေးကျမ်းမျှ ရှိလေသည်။ ထိုလေး ကျမ်းစလုံးပင် သက္ကတသဒ္ဓါကျမ်းကြီးများကို အမှီပြုကာ ပါဠိ-ပိဋကတ်တော်နှင့် ကိုက် ညီအောင် (ဝါ-ဇိနဝစနာ နုရူပဖြစ်အောင်) ပြုစုခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

(၁) ကစွည်းကျမ်းသည် ကာတန္တိဗျာကရဏ်းကိုလည်းကောင်း၊ (၂) မောဂ္ဂလာန် ကျမ်းသည် စန္ဒြိဗျာကရဏ်းကိုလည်းကောင်း၊ (၃) သဒ္ဓနီတိကျမ်းသည် ကစ္ဆာယနနှင့် ပါဏိ နိစသော ဗျာကရဏ်းများကိုလည်းကောင်း၊ (၄) သဒ္ဓသင်္ဂဟသည် သက္ကတ-မာဂဗျော ကရဏ်းများစွာတို့ကိုလည်းကောင်း အများအပြားမှိုငြမ်းပြုခဲ့ကြကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။

ကစွည်းနှင့် မောဂ္ဂလာန်

ပါဠိကျမ်းကြီးလေးကျမ်းအနက် ကစွည်းကျမ်းသည် ရှေးအကျဆုံးလည်းဖြစ်ပေ သည်။ (ခရစ်လေးရာထက် နောက်မကျဟု ခန့်မှန်းကြသည်။) အလွန်တရာ လေးစား ရိုသေမှုကို ခံရသော ကျမ်းလည်းဖြစ်ပေသည်။ ကျမ်းပြုဆရာမှာ ဧတဒဂ်တော်ရ အရှင် မဟာကစွည်းထေရ်ဖြစ်သည်ဟု သဒ္ဓနီတိဆရာကြီးများကပင် ထင်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ (စင်စစ် ကား မဟုတ်)။ ယနေ့တိုင် အများဆုံးအသုံးပြုနေကြသည့် သဒ္ဓါကျမ်းလည်း ဖြစ်ပေသည်။

မောဂ္ဂလာန်သဒ္ဒါကျမ်းသည်ကား ခရစ် ၅၀၀ ခန့်ဆီတွင် ပေါ်သောကျမ်းဖြစ်လေသည်။ ကစွည်းကျမ်းထက် အဘက်ဘက်က သာလွန်အောင် ကြိုးစားပမ်းစား ရေးသားထားသော ကျမ်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။ ကစွည်းကျမ်း၌ ပိဋကတ်တော်နှင့် မလျော်ဟု ထင်သော အချက်ပေါင်း အများအပြားကိုလည်း သိသိသာသာ လက်ညှိုးထိုး၍ဖြစ်စေ၊ မသိမသာဖြစ်စေ ဖော်ပြထားလေသည်။

ယင်းသို့ ကစွည်းကျမ်းနှင့် အယူအဆကွဲလွဲချက်တို့တွင် ဘာသာတစ်ခု၏ အခြေခံအကျတကားအကျဆုံးဖြစ်သော အက္ခရာများကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ပုံလည်း ပါလေသည်။

အက္ခရာ ၄၁ လော - ၄၃ လော

ထိုစကားကို အတန်ငယ်ထင်ရှားစေပါအံ့။ ကစွည်းကျမ်း၌ အက္ခရာအရေအတွက်ကို 'ဧကစတ္တာလီသ' (လေးဆယ့်တစ်လုံး) ဟု အသေအချာ ပိုင်းခြားဖော်ပြထားလေသည်။ ယင်း ၄၁ လုံးမှာ ဘုရားဟောစကားတော်ဟူသော ပါဠိတော်ဓမ္မအတွက် ကျေးဇူးရှိကြောင်း၊ ကျေးဇူးများကြောင်းကိုလည်း ယင်းအဖွင့်ဝယ်(ဝုတ္တိ)၌ ပြဆိုထားလေသည်။ ယင်းအဖွင့် နှာသဆရာကြီးကလည်း 'လေးဆယ့်တစ်လုံး' ဟူသော စကားဖြင့် အခြားဘာသာများ၌ ဤမှတစ်ပါးသော အက္ခရာများရှိသေးကြောင်းကို သိစေသည်ဟု ဖွင့်ပြလေသည်။ ရူပသိဒ္ဓိ စသော ဆရာများကမူ အခြား (သက္ကတ) ဘာသာရှိ ရိ-ရီ စသော အက္ခရာများသည် ဘုရားဟောပါဠိတော်နှင့် မကိုက်ညီ (အသုံးမဝင်) ကြောင်း သိစေလိုသဖြင့် အရှင်ကစွည်းဆရာက '၄၁ လုံး' (ဧကစတ္တာလီသ) ဟူ၍ အတိအကျ မိန့်ဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြဆိုကြလေသည်။ အချုပ်အားဖြင့် လေးဆယ့်တစ်လုံးထက် အပိုလည်းမရှိ၊ အလိုလည်းမရှိမှ ဘုရားဟောပါဠိတော်နှင့်ကိုက်ညီကြောင်း သိစေလိုသဖြင့် အတိအကျ '၄၁ လုံး' ဟု မိန့်ဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဆရာမြတ်တို့မိန့်မှာတော်မူကြလေသည်။ (ဤကား ကစွည်းဆရာ၏ အလိုတော်အတိအကျပေတည်း။)

မောဂ္ဂလာန်ဆရာကမူ မိမိကျမ်းကို စလျှင်စချင်း ပထမဦးဆုံးသုတ်အဖြစ် 'အအာဒယော တိတာလီသ ဝဏ္ဏာ' (အ-အစ ရှိကုန်သော လေးဆယ့်သုံးလုံးသော အက္ခရာတို့သည် ဝဏ္ဏာမည်ကုန်၏။) ဟု ပြဆိုတော်မူလိုက်လေသည်။ 'လေးဆယ့်သုံး' (တိတာလီသ) ဟူသော စကားဖြင့် လေးဆယ့်သုံးလုံးထက်ပိုလျှင်လည်း မသင့်၊ လိုလျှင်လည်း မသင့်ဟု သိစေလိုသည်ဟုလည်း ဖွင့်ပြကြလေသည်။

သရ ၈ လုံးလော ၁၀ လုံးလော

ကစွည်းဆရာ၏အလိုအရ အက္ခရာ ၄၁ လုံးအနက် အ-အာ-ဣ-ဤ-ဥ-ဦ-ဧ-
ဩ ဟူ၍ သရကို ၈ လုံးပြဆိုလေသည်။ ယင်းသရ ၈ လုံးအနက် အ-ဣ-ဥ ဟူ၍
ရဿ ရသ သုံးလုံးသာ အတိအကျရှိကြောင်းသိစေရန် 'တယော' (သုံးလုံး) ဟူသော
ပိုင်းခြားချက်နှင့်တကွ ပြဆိုလေသည်။ ကျန် -အာ-ဤ-ဦ-ဧ-ဩ ဟူသော ငါးလုံးတို့
မှာ ဒီဃ-သရ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ပြဆိုထားလေသည်။

မောဂ္ဂလာန်ဆရာကမူ 'ဒသာဒေါသရာ' (၄၃ လုံးအနက် အစ ၁၀ လုံးတို့သည်
သရမည်ကုန်၏။) ဟူသော သုတ်ကို တည်ထားပြဆိုခဲ့လေသည်။

၆ နှင့် ဩ အရေးတော်ပုံ

ကစွည်းဆရာက 'ဧ'နှင့် 'ဩ' ဟူသော သရနှစ်လုံးတို့ကို ဒီဃသရအဖြစ် ပြဆိုခြင်း
သည် သက္ကတနည်းကိုလိုက်၍ ပြဆိုထားခြင်းသာဖြစ်သည်။ ပါဠိတော်များတွင်လာသည့်
'ဧတ္ထ'ဟူသော ပုဒ်မျိုး 'သေယျော' ဟူသော ပုဒ်မျိုးတို့၌ပါသော ဧနှင့်ဩတို့သည်၊ ဒီဃ-
ဧ၊ ဒီဃ-ဩများမဟုတ်ကြ။ ရဿ ဧ။ ရဿ-ဩများသာ ဖြစ်သည်ဟု မောဂ္ဂလာန်ဆရာက
ယူဆတော်မူလေသည်။

ဤတွင် ရူပသိဒ္ဓိဆရာ အရှင်ဗုဒ္ဓပိယနှင့် သဒ္ဒနိတိဆရာ အရှင်အဂ္ဂဝံသတို့က ကြား
ဝင်လာကြလေသည်။ ဝင်ကြပုံကား (ဒီဃ သရငါးလုံးတို့သည် အမြဲတမ်း နှစ်မကြာရှိ
ဒီဃ-သရများသာ မဟုတ်ဘဲ) ဧတ္ထ-သေယျော-ဩဋ္ဌော-သောတ္ထိ စသော သံယုတ်၏
ရှေ့ဘက်ရှိ အချို့သော ဧနှင့်ဩတို့ကို ရဿ သရပမာ ရွတ်ဆိုသင့်ကြကြောင်း ပြဆို
တော်မူကြလေသည်။ (ဤတွင်လည်း ဧန္တိ-သေန္တိ-မေဏ္ဍာ-သောဏ္ဍေ စသည်တို့၌လည်း
ကောင်း၊ ဇယျ-သေယျ- စသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ သံယုတ်၏ ရှေ့ကနေသော ဧ-ဩ
များပင်ဖြစ်သော်လည်း ရဿကဲ့သို့ မရွတ်ရပေ။ ထို့ကြောင့် 'အချို့' ဟူသော စကားနှင့်
တကွ ပြဆိုတော်မူကြခြင်းဖြစ်သည်။)

ဤပြဿနာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလွန်ထင်ရှားတော်မူခဲ့သည့် ဆရာ
တော်ဦးဗုဓ်က ရူပသိဒ္ဓိ၊ သဒ္ဒနိတိတို့အဆိုအတိုင်း ရဿကဲ့သို့ ရွတ်ဆိုပုံမှာ ပါဏိနိ
စသော သက္ကတကျမ်းများ၌ ရိ-လိ စသော သရများကဲ့သို့ အမြစ်သံနှင့်တကွ ရွတ်ဆို
ရမည်ဟု ပြဆိုတော်မူလေသည်။ သင်္ဂဇာဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း အလားတူပင်
ပြဆိုတော်မူသည်။

အချို့ဆရာကြီးများကမူ မောဂ္ဂလာန်တွင် ဧနှင့်ဧစ်၊ ဩနှင့် ဩတ် ဟု ဧနှင့်ဩတို့

ကို တစ်စုံစီပြုကာ သရ ၁၀ လုံးဆိုသည်ကို ထောက်သောအားဖြင့် ဧဋ္ဌိ စ-သတ်သံ၊ ဩ ဌိ တသတ်သံ ရွတ်ဖတ်ရမည်ဟု မိန့်ဆိုကြလေသည်။

ထိုဆရာကြီးများ၏ဝါဒသည် 'အမစ္စော၊ မေတ္တာ' စသော ပုဒ်များ၌ အသံမကွဲပြားသောကြောင့် နေရာမကျသေးဘူးဟု မန္တလေးခေတ် မြတောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပယ်တော်မူလေသည်။

အချို့ပညာရှိများကမူ 'အာဇာနေယျ' ဟူသော ပုဒ်ကို 'အာဇာနည်'ဟု ညသတ်ပြန်ဆို ခေါ်ဝေါ်ဘိသကဲ့သို့ ညသတ်သံဖြင့် ရွတ်ဖတ်ရမည်ဟု မိန့်ဆိုကြလေသည်။

ညောင်တုန်း ရွှေဟင်္သာတောရ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးကမူ ဧတ်ထ-သေယံ ယော-ဩဋ်ဌော-သောတ်ထိ ဟူ၍ နောက်အက္ခရာနှင့်စပ်၍ ရွတ်ရမည်။ မစပ်ဘဲ ဧ+ထ-သေ+ယော-ဩ+ဌော-သော+ထိ ဟု နောက်အက္ခရာနှင့်မစပ်ဘဲ မရွတ်ရဟု ဖော်ပြတော်မူလေသည်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ သပြေကန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကမူ က-တ-တ-ဌ-ပ-သ-ယ စသော သံယုတ်များ၏ရှေ့က ဧကို စ-သတ်သံ၊ ဩကို ဝဆွဲတသတ်သံ ရွတ်ရမည်။ (ဥပမာ-ဧက္က၊ ခေတ္တစသည်) ည-ဏ-နစသော သံယုတ်များ၏ရှေ့က ဧကို င သတ်သံ၊ ဩ ကို ဝဆွဲနသတ်သံရွတ်ရမည်။ (ဥပမာ - မေဏ္ဍ၊ ပူရေန္တုစသည်)၊ ယ စသော သံယုတ်မှ ရှေ့ကျသော ဧ-ကို ပကတိအသံအတိုင်း ရွတ်ရမည်။ (ဥပမာ-ဘာသေယျ စသည်)။ ဤသို့ အရာအားလျော်စွာ သကသက ဘာသာဝေါဟာရအတိုင်း ရွတ်ရမည်ဟု မိန့်တော်မူသည်။

အဘယာရာမ (ရွှေကူ) ဆရာတော်ဘုရားကြီးကမူ ရွတ်ဆိုရာ၌ တိုသော ကာလရှိလျှင် ရဿသာဖြစ်၏။ ရှည်သော ကာလရှိလျှင် ဒီဃသာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဒီဃတို့ကို ရဿကဲ့သို့ ရွတ်ခြင်းသည် မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့် ရူပသိဒ္ဓိဆရာ၏ စကားမသင့်ဟု မှတ်သင့်ကြောင်း ရှင်းရှင်းကြီး ဆုံးဖြတ်တော်မူခဲ့လေသည်။

ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်၏ ဉာဏ်စွမ်း

ဤသို့လျှင် ပါဠိသက္ကတ သဒ္ဒါစာပေလောက၌ ထင်ရှားကျော်စောလှသည့် ရှေ့ခေတ် ဆရာတော်ကြီး အစဉ်အဆက်ပင် ဤဧနှင့်ဩတို့အား ဒီဃရဿနှစ်ပါးစုံဖြစ်သင့်၊ မဖြစ်သင့် ဆုံးဖြတ်ရေးနှင့် မည်သို့ရွတ်ရန် ဆုံးဖြတ်ရေးများအတွက် သဒ္ဒါအရေးတော်ပုံကလေးတစ်ခု ဖြစ်လောက်အောင် ပေါ်ပေါက်စီးဆင်း၍လာခဲ့လေသည်။

ဤအချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆရာတော်ဦးဗုဓ် စသည်တို့မတိုင်မီက ဝေါဟာရအရာ

ဝယ် စိန္တာမယဉာဏ်ကြီးမားလှသော ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းပြု ကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အဘယ်ကဲ့သို့ အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ကျိုးကြောင်းပြသကာ နှိုက် နှဲဆုံးဖြတ်တော်မူပုံများကို လေ့လာကြည့်ကြပါစို့။ [ကျမ်းရင်း၌ မတြာဖွဲ့ပုံ၊ ဒီဃ-ရဿ-ပူတ ဖြစ်သင့်ပုံများကို အကျယ်တဝင့် အလှိုင်းတကြီး ပြဆိုထားသော်လည်း ဤ၌ ဧ-ဩနှင့် ဆိုင်သည်တို့ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြလိုက်ပါသည်။]

ဤတစ်ချက်နှင့်ပင် ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်၏ သဒ္ဒါဉာဏ်၊ စဉ်းစားတွေးခေါ် ဉာဏ် မည်မျှပြည့်ဝကြီးကျယ်ကြောင်း၊ နက်နဲကြောင်း၊ ခမ်းနားကြောင်းကို သိရပေလိမ့် မည်။

ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်၏

ဧ-ဩ နှင့် ဒီဃ ရဿ အဆုံးအဖြတ်

သံယုတ်နှောင်းသော ဒီဃနှိုက်သော်ကား ‘အ-ဣ-ဥ-ဧ-ဩ-ဧတေသု သံယောဂ ပုဗ္ဗာ ရဿာ ပဒိဿန္တိ ဒွေပနန္တိမာ’ ဟူ၍ မောဂ္ဂလာန်၌ မိန့်အပ်သည်ကို ထောက်သော် ဧ-ဩ ဟူသော ဒီဃ ၂ လုံး နောင်လည်း သံယုတ် နှောင်းကောင်း၏။ ထိုမောဂ္ဂလာန် ပါဠိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား ‘အ-ဣ-ဥ-ဧ-ဩ ဟူသော ဒီဃသရတို့တွင် အဆုံးဖြစ်သော ဧ-ဩ ဟူသော သရ ၂ လုံးကို သံယုတ်၏ ရှေးရှိသော ရဿဟူ၍ ရှုအပ်ကုန်၏” ဟု လိုသည်။

ဤ၌ အ-ဣ-ဥ-တို့ကား ရဿစင်စစ်ဖြစ်ပြီ၊ အာ-ဤ စသော ဒီဃတို့တွင် ဧ-ဩဟူသော ဒီဃ ၂ လုံးကိုသာ သံယုတ်၏ရှေးရှိသော ရဿမည်၏ဟု ဆိုသည်။ အာ-ဤ-ဥ ဟူသော ဒီဃတို့ကိုလည်း ဤနည်းတူ သံယုတ်၏ ရှေးရှိသော ရဿမည်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဒီဃပင်မည်၏ဟူ၍လည်းကောင်းမဆို။ ထိုသို့ အာ-ဤ-ဥ တို့နောင် သံယုတ်ကို မဆိုသောကြောင့် ဧ-ဩ တို့ နောင်သာ သံယုတ် နှောင်း ကောင်း၏ ဟူသော စကားသည်ရောက်၏။

‘ယထာက္ကမံ၊ ပါဿစန္ဒော၊ ဗြာဟ္မဏော၊ ဗာလျံ’ စသည်ဖြင့် အာကာရန္တနောင်လည်း သံယုတ်ရှိ ထင်သောကြောင့် ဧ-ဩ နောင်သာမဟုတ်၊ အာ-ဒီဃနောင်လည်း နှောင်း ကောင်း၏။

‘အာဏာက္ခေတ္တံ၊ သညာက္ခန္ဓော’ စသော ပါဠိတို့၌လည်း အာဒီဃနောင်ဒွေးဘော် ဖြစ်သောကြောင့် သံယုတ် နှောင်းသည်ပင်။ ဒွေးဘော်ဖြစ်ရာသည်ကား ရဿ ၃ လုံး နောင်လည်းကောင်း၊ အာအက္ခရာနောင် လည်းကောင်း နှောင်းသော ဗျည်းသည် ဒွေး

ဘော် ဖြစ်သင့်သောအရာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ...

“ ‘ဌာနေ’တိ စေတ္တ ရဿသရတောစ အာကာရတောစပရံ ပဿတိ ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ အာကာရတော အက္ခာတော၊ တဏှာက္ခယော၊ အာဏာက္ခေတ္တံ၊ သညာက္ခန္ဓော၊ အာစ္ဆာဒယတိ၊ အဇ္ဈာဝ သတိတျာဒိ ဧဝံ ဗဟုပယောဂေါ။ ”

ဟူ၍လည်းကောင်း ကစွာယန၌ မိန့်အပ်သည်။

ဤသို့သော အရာများကို ထောက်၍ အာအက္ခရာနောင်လည်း နှောင်းကောင်းသောကြောင့် အာ-ဧ-ဩ ဟူသော ဒီ ၃ လုံးတို့နောင် သံယုတ် နှောင်းကောင်း၏ဟု သိရာ၏။

ယင်းသို့သော် မောဂ္ဂလာန်ဆရာသည် ဧ-ဩ နောင် သံယုတ်ကိုသာ အဘယ့်ကြောင့် မိန့်အပ်သနည်းဟူမူကား ဒွေးဘော်ကား သန္တိဖြစ်ထိုက်ရာသာ ဖြစ်သောကြောင့် သန္တိ၏သဘောဖြစ်သည်။ သန္တိ၏သဘောလည်း ဝါစာသိလိ၌ အကျိုးမျှသာ ဟူသောကြောင့် အရာခပ်သိမ်း ဒွေးဘော်မရောက်။ ဒွေးဘော်ရောက်သော်သာ သံယုတ်ဟု ဆိုရအံ့သည်။

အာကာရန္တနောင် သံယုတ်လည်း ဒွေးဘော်ရောက်၍ ဖြစ်သည်သာ ထင်သည်။ ဒွေးဘော် မရောက်ရာ သံယုတ် မဟူရသောကြောင့် နည်းလည်းနည်းအံ့သည်။ အမြဲလည်း မဟုတ်လေ။ မူလလည်း မဟုတ်လေ။ ထို့ကြောင့် အာကာရန္တနောင် သံယုတ်ကို အထူးမဆိုလေသည်ဟု ယူသင့်၏။

‘ယင်းသို့ ဧ-ဩတို့ နောင် သံယုတ်ကား သန္တိစပ်၍ ရှိသည်မဟုတ်ပါလော’ ဟူအံ့။ သန္တိစပ်၍ဖြစ်သည်လည်း ရှိ၏။ သဘောအားဖြင့် မူလလည်းရှိ၏။ သေယျ၊ ဇေယျ၊ သေဋ္ဌ၊ ဇေဋ္ဌ စသည်ဖြင့် သံယုတ်နှင့်တကွ တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း။ ကရေယျ၊ ကရေယျံ၊ ဘာဇေသတိ၊ အာနေဿတိ စသည်ဖြင့် အာချာတ်ဝိဘတ်၊ ယော၊တြံ သောတြံ စသည်ဖြင့် ကိတ်ပစ္စည်းသက်၍ မူလသံယုတ်လည်း ထင်၏။ သန္တိစပ်၍ဖြစ်သော သံယုတ်လည်း ထင်၏။ အာကာရန္တနောင်ကား သန္တိစပ်၍ ဖြစ်သောအရာသာ များစွာထင်၏။ ယင်းသို့လျှင် အာကာရန္တနောင် သံယုတ်ဖြစ်သည်ကား သန္တိစပ်သောအရာတွင်သာ။

‘သန္တိစပ်၏’ ဟူသည်လည်း ဝါစာသိလိ၌ ဆန္ဒာနုရက္ခနအရာတွင်သာ ဖြစ်၍ မမြဲရာသောကြောင့် နည်းလည်းနည်းအံ့သည်။ ထို သံယုတ်နှောင်းသော အာကာရန္တသည် ရဿကဲ့သို့ ဖတ်အပ်သည်လည်း မြဲအံ့သည်။ ထို့ကြောင့်ဖြစ်၍လည်း အထူးမဆိုလေသည် ယူသင့်၏။

တစ်ကြောင်းလည်း ဧ-ဩ နောင် သံယုတ်နှောင်းရာ ရဿမည်၏ဟု မောဂ္ဂလာန်

ဆရာ မိန့်သည်ကား အစုံအစုံ သဝဏ်ဖြစ်ဟန်ကို ပြလို၍ ဧ-ဩကိုသာ အထူးဆိုလေသည်။ အ-အာ ဟူ၍ အဝဂ်တွင် အစုံရှိပြီ။ ဣ-ဤ-ဥ-ဥတို့မှာလည်း စုံပြီ။ ဧနှင့်ဩ ဌ်ကား အစုံမရှိ၊ အသဝဏ္ဏဖြစ်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ....

နတ္ထိ ဧတေသံ သဝဏ္ဏောတိ အသဝဏ္ဏာ၊ ဧ တေဧကာရောကာရာဝ၊ ဣတရေ ပန အာကာရာဒယော သဝဏ္ဏောတိ ရစ္စန္တိ။

ဟူ၍ နှာသ၌ မိန့်အပ်သည်။ ဤသို့ လာသည်ကိုထောက်၍ ဧ-ဩတို့ကိုသာ အစုံဖြစ်အောင် ဧ+ဧတ်၊ ဩ+ဩဋ်ဟူ၍ ရဿ ၅ လုံး၊ ဒီဃ ၅ လုံး ပြလေသည် ဟူ၍လည်း ယူအပ်၏။ ယူသင့်၏။

တစ်ကြောင်းလည်း ထို ဧ၊ဩတို့ကို အာအက္ခရာကဲ့သို့ သံယုတ်နှောင်းအတိုင်း တိုသော အသံဖြင့် မရွတ်ရ၊ အချို့သဖြင့်သာ ရွတ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ...

ကွစိ သံယောဂပုဗ္ဗာ ဧကာရောကာရာ ရဿ။ ယထာ ဧတ္ထ၊ သေ ယျော၊ ဩဋ္ဌော၊ သောတ္ထိ၊ ကွစိတိကိ၊ 'မဉ္ဇေတွံ နိက္ခေမံ ဝနေ'၊ 'ပုတ္တောတျာဟံ မဟာရာဇေ'။

ဟူ၍ ရူပသိဒ္ဓိ၊ သဒ္ဒနိတိတို့၌ မိန့်အပ်သည်။ ဤသို့သော အရာများကို ထောက်၍ သံယုတ်နှောင်း ဧ-ဩတို့ကို အရာခပ်သိမ်း ရဿကဲ့သို့ မရွတ်ရ၊ အာကာရန္တကိုကား ဝဂ္ဂန္တ အဝဂ်သံယုတ်မှတစ်ပါး သံယုတ်နှောင်းတိုင်း ရဿကဲ့သို့ ရွတ်ရ၏။ ထိုသို့ ဧ-ဩတို့၌သာ သံယုတ်နှောင်းလျက်ပင် ရဿကဲ့သို့ မဖတ်ရသည်လည်း ရှိ၏။ ဖတ်ရသည်လည်း ရှိ၏။ ထိုသို့ အထူးဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဧ-ဩ တို့ကိုသာ မောဂ္ဂလာန်၌ မိန့်လေသည်ဟူ၍သော်လည်း ယူသင့်၏။ (ဤထက် အလွန်ကိုလည်းဆင်ခြင်ပါ။)

ဤသို့လျှင် သံယုတ်နှောင်းရာ၌ ဒီဃကား အာ-ဧ-ဩ ဟူသော ဒီဃ ၃ လုံးသာ ရှိရာ ထိုဒီဃတို့၌ ဆိုအပ်ပြီးသောအတိုင်း ဒီဃသရ၏ ၂ မတြာခွဲ က- စသော ဗျည်းယှဉ်ကာ ၂ -မတြာခွဲရှိလင့်သည်တွင် သံယုတ်နှောင်းရာ တမတြာလွန်ပြန်ခဲ့က ၃ မတြာခွဲဖြစ်ခဲ့အံ့သောကြောင့် 'ကွစိ သံယောဂပုဗ္ဗာ ဧကာရောကာရာရဿာဝ ဝတ္တဗ္ဗာ' ဟူသော ဟခင်ပါဌ်ကို ဆရာတို့ မိန့်အပ်သည်။ ထိုပါဌ်၌ 'သံယုတ်နှောင်း ဧ-ဩ တို့ကို ရဿကဲ့သို့ ဖတ်အပ်၏' ဟူသောကြောင့် ရဿမှာ တမတြာ က- စသော ဗျည်း၏အသံနှင့် သော် တမတြာခွဲ၊ ထိုတွင် သံယုတ်နှောင်းရာ တမတြာ လွန်ပြန်၍ တ-မတြာခွဲဖတ်ရ၏သို့ ဤဒီဃသရကို သံယုတ်နှောင်းလတ်သော် ရဿကဲ့သို့ သက်သက် တမတြာ၊ က - စသော ဗျည်း၏အသံနှင့် ခွဲတွင် သံယုတ်နှောင်းဖြစ်၍၊ တမတြာ လွန်ပြန်လျှင် ရဿမှာကဲ့သို့ ၂ မတြာခွဲဖြစ်ပြန်၏ဟူ၍ သိစေခြင်းငှာ 'သံယုတ်နှောင်း ဧ-ဩတို့ကို ရဿကဲ့သို့ ရွတ်အပ်၏' ဟူ၍ မိန့်လေသည်။ ယင်းသို့လျှင် ၃ မတြာခွဲသို့ ရောက်၍ ဂီဇာအသံ

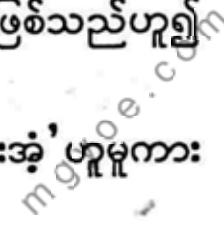
ရောက်ကောင်းလျက် 'ပုတ္တောတျာဟံ' စသည်ဖြင့် မြင်၍ ရဿ မရွတ်ရသည်မှာလည်း ဒီဃအသံ ဖတ်မြဲဖြစ်၍ ဆိုခဲ့ပြီးသည်နှင့်အညီ ရဿအသံ မရောက်စေရသောအကြောင်းကို ဆရာတို့မိန့်၍ ရှိပြီ။ ထို့ကြောင့် ရဿမှာကဲ့သို့ သရသက်သက်တွင် သံယုတ်နှောင်းမူ ၂ မတြာ၊ က - စသော ဗျည်းယှဉ်မူ ၂ မတြာ၊ ခွဲဖတ်လျှင် ပါဠိတော်၌ ဂီတအသံလည်း လွတ်ပါ၏။ ထိုသံယုတ် နှောင်းကို ရဿဖြစ်စေ၊ ဒီဃဖြစ်စေ ဂရုမှတ်သည်နှင့်လျော်စွာ ၂ မတြာယူသည်နှင့် အသင့်လည်းဖြစ်လေ၏။ ထို့ကြောင့် သံယုတ်နှောင်းရာ ရဿတို့၌ တမတြာလွန်၏သို့ ဒီဃ၌ လွန်ပြန်ကောင်း၏ဟု မယူသာ။ ဤသို့လျှင် ရဿသည် အရာသို့လိုက်၍ တမတြာလွန်သော အရိပ်ထင်သတည်း။ (ဉာဏ်သို့ လိုက်ဆိုသည်။ ဆင်ခြင်ပါ။)

ယင်းသို့သောကြောင့် ရဿသည် တမတြာ တမတြာခွဲမက ၂ မတြာ ၂မတြာခွဲ ရွတ်ကောင်းသောအရာသည် ပါဠိတော်၌ပင်သော်လည်း ထင်၏။ ဂီတသို့ရောက်မှုကား ၃ မတြာလည်းကောင်း၊ ထိုထက် အလွန်လည်းကောင်း ဖြစ်လေရာ၏။ ရွတ်ခြင်းငှာ တတ်အားသည်သာ အကြောင်းဖြစ်လေအံ့သည်။ ဒီဃလည်း ဤအတူ ၂ မတြာ ၂ မတြာခွဲ ရဿကဲ့သို့ ပါဠိတော်၌ ၃ မတြာမပြည့် ရွတ်ရလေ၏။ ဂီတဖြစ်မှုကား ၃ မတြာ၊ ၄ မတြာ၊ ၅ မတြာ မကပင်သော်လည်း တတ်ကောင်းသမျှဖြစ်ရလေ၏။

ယင်းသို့သော် 'ပါဠိတော်၌ ရဿလည်း ၂ မတြာခွဲ၊ ဒီဃလည်း ၂ မတြာခွဲဖြစ်ခဲ့လျှင် ဒီဃဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရဿဟူ၍လည်းကောင်း မထူးပြီတကား' ဟူအံ့။ ထူး၏။ ထူးဟန်ကား ရဿသက်သက်ဖြစ်၍ နိသံယောဂ၌ တမတြာမျှသာ။ ဒီဃဖြစ်မှု ၂မတြာ၊ ထိုတွင် ဗျည်းယှဉ်မူ ရဿ၌ တမတြာခွဲ၊ ဒီဃ၌ ၂-မတြာ ၂-မတြာခွဲမျှသာ။ ဤသို့ထူးပါ၏။

ဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း သံယုတ်နှောင်းရာသာ 'ရဿာဝတ္တဗ္ဗာ' ဟူသည်နှင့်အညီလည်းကောင်း၊ ၃ မတြာ မရောက်စေအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ၂ မတြာ ၂မတြာခွဲစီ သောကာလဖြင့် ရွတ်အပ်သောကြောင့် တူလေသည်။ တူမှလည်း ဂရုမှတ်၍ ၂ မတြာစီ ပတ္တာရစသော နည်းဖြင့် ပိုင်းခြားရာ၌ သဘောရှိအံ့သည်။ ထို့ကြောင့် ရဿ၌လည်း ၁ မတြာ ၁ မတြာခွဲမက ဒီဃ၌လည်း ၂-မတြာ ၂မတြာခွဲမက ရွတ်ခြင်းငှာ တတ်ကောင်းအပ်သည်ပင်။ ၃ မတြာရောက်သော်သာ ဂီတဖြစ်၍ ဓမ္မ၌ မရွတ်သင့်ဟူ ကောင်းအံ့သည်။ ထို့ကြောင့် ၃ မတြာလည်း ရွတ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းမဟုတ်။ ဂီတအသံဖြစ်သည်ဟူ၍ ဆိုပါရသည်သာ။ ရွတ်သော် အသံဖြစ်ကောင်းအံ့သည်ပင်။

'ယင်းသို့သော် ရဿ အသံ-ဒီဃအသံ အဘယ်သို့ အထူးဖြစ်ကောင်းအံ့' ဟူမှုကား

ရဿအသံသည် သဘောအားဖြင့်သက်သက်သာ ဖြစ်သော် ၁-မတြာသာ ဖြစ်၏။ ထို ၁-မတြာအောက် လျော့၍ခွဲသာဖြစ်မှု ဗျည်း၏အသံဖြစ်၏။ ထိုဗျည်း၏အသံသည် မရွတ် စကောင်း ဟူ၍ ဆိုသည်။ မရွတ်စကောင်းသောကြောင့်လည်း က-စ သော ဗျည်းတို့ကို ညွှန်လိုသော် အမှီသရနှင့်တကွ ညွှန်အပ်၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အ-အက္ခရာကား ရွတ် ရခြင်းအကျိုးဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုခဲ့ပြီ။ ယင်းသို့လျှင် ဗျည်းလည်း ခွဲမျှသာ ဖြစ်၍ ရွတ်ရခြင်း အကျိုးမရှိသောကြောင့် ရွတ်ခြင်းငှာ သရကို ယှဉ်စေ၏' ဟူသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အ-စသော သရတို့၌ကား ဗျည်းမယှဉ်သော်လည်း 'သုယုမာနတံ ဂစ္ဆတိ' ဟူသည်နှင့်အညီ 'နားကြားကောင်းသောအဖြစ်သို့ ရောက်၏'။ 'သယံ ရာဇေန္တိ' ဟူသည် နှင့်အညီ 'မိမိချည်း တင့်တယ်အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရဿသက်သက်ပင်သော် လည်း အသံရသည်ဖြစ်၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ထိုရဿသည် 'ဧကမတ္တာ ရဿာ' ဟူ သည်နှင့်အညီ '၁-မတြာမျှ ရွတ်အပ်၏' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'ဗျဉ္ဇနာနိ သရာပေန္တိ သုယု မာနတံ ဂမာပေန္တိ' ဟူသည်နှင့်အညီ 'ဗျည်းတို့ကို အသံကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဗျည်း တို့၏ အသံကို နားကြားကောင်းသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေတတ်၏' ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ 'အကာရော ဥစ္စာရဏတ္တာ' ဟူသည်နှင့်အညီ 'အ-သရသည် ရွတ်ရခြင်းအကျိုး ရှိ၏' ဟူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ၁-မတြာပြည့်သော ရဿ၏အသံသို့ ရောက်မှသာ လျှင် ရွတ်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။ နားကြားကောင်းသောအဖြစ် ရွတ်ခြင်းငှာ တတ်ကောင်း သောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။

ထို့ကြောင့် ရဿအသံသည် လျင်စွာအဆုံး ၁ မတြာမျှသည်လည်းကောင်း၊ ဗျည်း ယှဉ်ကာ တမတြာခွဲသည်လည်းကောင်း သံယုတ်ယှဉ်ကာ ၂ မတြာခွဲသည်လည်းကောင်း ဖြစ်ရာ၏။ ဂီတအသံသို့ ရောက်မှုကား ထိုထက် အလွန်ပင်သော်လည်း ရကောင်း၏။ ဤရဿ၏အသံသည် လျင်စွာအဆုံး ၁ မတြာအောက် မလျော့ရာလေ။ လျော့သော် ဗျည်း၏အသံဖြစ်၍ မရွတ်ကောင်းသည်ဖြစ်လေ၏။ ထို့ကြောင့် ရဿ၏အသံသည် ၁ မတြာလျော့၍ ရွတ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသည်ဖြစ်၏။ (ဤကား ရဿအသံကိုဆို သည်။)

ဒီဃ၏အသံသည် သဘောအားဖြင့် သက်သက်သာဖြစ်မှု ၂ မတြာသာဖြစ်၏။ 'ထိုအောက် လျော့၍ ၁-မတြာခွဲသာဖြစ်မှု ဗျည်းယှဉ်သော ရဿ၏အသံနှင့်မထူးသည် ဖြစ်လေအံ့။ ထို့ကြောင့် ဒီဃအသံ ၁ မတြာခွဲဟူ၍ မရှိလေကောင်း။ ဗျည်းယှဉ်သော ရဿအသံနှင့် မထူးသော် မသင့်သလောဟူအံ့၊ မသင့်၊ မသင့်ဟန်ကား အကယ်၍ ဒီဃ အသံ ၁-မတြာခွဲဟူ၍လည်းဖြစ်သည်ရှိသော ၁-မတြာခွဲ ရွတ်ကောင်းသော ဒီဃ၊ ၂-

မကြာပြည့် ရွတ်ကောင်းသော ဒီဃဟူ၍ ပြားပြန်လေအံ့သည်။ ပြားစေတော့လောဟူအံ့။
 ယင်းသို့ ပြားခဲ့သော် ၁-မကြာခွဲ ဒီဃ၊ ၂-မကြာပြည့် ဒီဃဟူ၍ အစွဲမရသဖြင့် သိခက်
 အံ့။ ဂိုဏ်း-မကြာ မှတ်ရာ၌လည်း မခန့်မတွက်သာရှိလေအံ့။ ယင်းမျှသာ မဟုတ်သေး။
 ၁-မကြာခွဲတွင် ဗျည်းယှဉ်ကာ ၂-မကြာသာ ရှိလေသဖြင့် 'အညေဂ္ဂဟဏံ တိယမတ္တိ
 ကာနမ္ပိ'ဟူသော ဆရာမြတ်တို့၏ စကားနှင့်လျော်သော၊ ဒီဃမလျော်သော ဒီဃဟူ၍ ရှိ
 လေအံ့။ ထို့ကြောင့် ဒီဃ၏အသံသည် ၁-မကြာခွဲဟူ၍ ဖြစ်သင့်လေ၏။ ထို့ကြောင့်
 ဒီဃ၏အသံသည် ၂-မကြာအောက် မလျော့မူ၍ ၂-မကြာပြည့်သာ ဖြစ်သင့်လေသည်။
 ဗျည်းယှဉ်မှုကား ၂-မကြာခွဲဖြစ်ရာ၏။ ထိုတွင် သံယုတ်ယှဉ်လေသော် မထူးမူ၍ဆိုခဲ့
 ပြီးသောအတိုင်း ရဿကဲ့သို့ ၂ မကြာခွဲလည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ထိုတွင် ခွဲကိုလွှတ်၍ ၂-
 မကြာကိုသာ ရေတွက်သဖြင့် ဂိုဏ်းမကြာ စစ်ရလေ၏။ ၁-မကြာခွဲ ၂-မကြာခွဲတွင် ခွဲ
 ကို မရေတွက်သည်ကား အဗ္ဗောဟာရိက ယူကောင်း၏။ (အကျယ်ကို ကျမ်းရင်း၌ ဆက်
 လက်ရှုစားပါ)။ ။

စာပြီးနှစ် - ၁၃၃၂

ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ ဂုဏ်ရည်

ဦးအုန်းရွှေ (အဘိဓာန်)

မြန်စာပြန်အသင်းက ရာပြည့်ပွဲများလုပ်သည်မှာ ရှေးအစဉ်အလာက စာဆိုပုဂ္ဂိုလ် ရာပြည့် လုပ်ထုံးပြုခဲ့သည်။ ယခုနှစ်မူ ယခင်က ထုံးစံကို အနည်းငယ်လွှဲ၍ ကျမ်းစာ ရာပြည့်ပွဲ လုပ်သည်။ ယခုနှစ် ရာပြည့်မှာ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်း အနှစ် ၂၀၀ ပြည့် ဖြစ်သည်။ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီသည် သာမန်ကျမ်းမဟုတ်။ သင်ပုန်းကြီးကမချ အရင်းက လှန်၍ အကွရာအမည်သညာကအစ အဆင့်ဆင့် ပြပြီးနောက် မြန်မာမှုကုန်သလောက် ရေးသား သော ကျမ်းဖြစ်သည်။ (က) သတ်ပုံကျမ်းကြီးလည်း ဖြစ်သည်၊ (ခ) သတ်ညွှန်း ကျမ်းကြီး လည်း ဖြစ်သည်၊ (ဂ) မြန်မာဝေါဟာရအမျိုးမျိုးကို ထုတ်ပြသော အဘိဓာန်ကျမ်းကြီး လည်း ဖြစ်သည်၊ (ဃ) မြန်မာဝေါဟာရတို့၏ အနက်ကို ဖော်ဖွင့်ပြသော ဝေါဟာရနက် ကျမ်းကြီးလည်းဖြစ်သည်။ ဝေါဟာရများကို ကာရန်စဉ်အတိုင်း စဉ်ပြသည်။ သို့သော် ကာရန်မစုံ၊ နည်းရရုံ ပြသည်။ ဝေါဟာရတစ်ခုတစ်ခု၏ အဆုံးကာရန်ဖြင့် စဉ်ပြသည်။

ရာပြည့်လုပ်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်၏ ဝေါဟာ ရတ္ထပကာသနီကျမ်းကို မမေ့ဖို့ဖြစ်ရာ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းကို အစဉ်တစိုက်အသုံး ပြု၍ လေ့လာမှသာ အမှတ်တရစွဲမြဲမှု မမေ့လျော့မှုဖြစ်ပါမည်။ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီသည် တပတ်လည်ကျမ်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။ တပတ်လည်ဆိုသည်မှာ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကို ချည်း ကြည့်လျှင် သဘောမမိ၊ အခြားကျမ်းများကို လေ့လာပြီးမှ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ ကို ပြန်လည်သုံးသပ်မှသာ သဘောပေါက်နိုင်သော ကျမ်းဖြစ်သည်။ ဆရာတော်၏ အဆိုအမိန့်များမှာ သိပ်သည်းသည်၊ နက်နဲသည်၊ ရုတ်တရက် သဘောမပေါက်။ အထပ် ထပ် ကြည့်မှ ဆရာတော်၏ အဘော်ကို ရိပ်မိနိုင်ရာသည်။

သတ်ပုံဝေါဟာရထူး ရှင်းလင်းချက်

မြန်မာကဗျာ၊ မြန်မာဝေါဟာရတွင် (လုံးကြီးတင်နသတ်) အိန်ကာရန် အလွန်ရှားပါးလှသည်။ ပျို့လင်္ကာဆရာတို့ အလွန် အရေးတယူစပ်ကြသည်။ ညောင်ရမ်းခေတ်အဆုံး ကုန်းဘောင်ခေတ်ဦး၌ စိန္တကျော်သူဘွဲ့ခံ ဦးဩက အိန်သည်၊ ထိန်သည်၊ မိန်သည်ဟု သည်စကားသုံးခွန်းသာရှိသည်။ သည့်ထက်ပိုပြောနိုင်လျှင် လူတော်ပေပဟု စိန်ခေါ်လိုက်သည်။

ကဝိလက္ခဏာသတ်ပုံ၌

- * ၈၆၅။ ချိုလေးသာအိန်၊ နှုတ်တော်မိန်၊ ထိန်ထိန် ကျော်သံဝေ။
- * ၈၆၆။ နသတ်တင်မြစ်၊ ငါးနည်းစစ်၊ အသစ်ရတတ်စေ။
- * ၈၆၇။ ယင်းသည်အပ၊ ထူး၍ရ၊ လူများခေါင်ချုပ်နေ။
- * ၈၆၈။ အင်္ဂါမချို၊ စုံပျို့ပျို့၊ ငါတို့ဆရာပေ။
- * ၈၆၉။ ပညာရှိများ၊ ထိုသူအား၊ ဉာဏားကိုးကွယ်လေ။

ဦးဩက စိန်ခေါ်ခြင်းမှာ ဝဏ္ဏဗောဓနသတ်အင်း ၁၀၈-အိန်၊ ထိန်၊ မိန် သံမြတ်သာအိန်၊ ဤသို့မိန်၏။ ကျော်ထိန်အံ့ဘွယ် (ကိုးခန်း-၂) ကမ္ဘာထိန်ထိန်၊ တအိန်အိန်မျှ၊ သိမ့်သိမ့်လှုပ်ရှား (ဘုံခန်း-၂၁) အစပ်တို့ကို အားကိုး၍ စိန်ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်က ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ ၆၉၅ တွင် အလုံးညီသော ဝတ္ထု၊ မငြိမ်ဝပ် လိန်သွားသည်ကို ယူ၍ လိန်ဝေါဟာရတစ်ခု ရှိသေးသည်။ ငါပြနိုင်သည်ဟု ဦးဩပြချက်တွင် တစ်ခုတိုး၍ ပြလိုက်သည်။

လုံးကြီးတင် နသတ်အမြစ်ကား၊ သံမြတ်သာအိန်၊ ဤသို့မိန်၏၊ ကျော်ထိန်အံ့ဘွယ် စသည်ဖြင့် ညင်းညင်းအိန်အိန် ဆိုသောအရာ ထင်၏။ လုံးကြီးတင် နသတ်အမြစ်သံကား ဤလင်္ကာစပ်သည်နှင့်အညီ မူလအားဖြင့် အိန်သည်၊ မိန်သည်၊ ထိန်သည် ဟူသော ဝေါဟာရသုံးချက်သာ အချို့ဆိုကုန်၏။ လိန်လက်၍လိန်သည်ဆိုသော ဝေါဟာရနှင့် လေးချက်ဖြစ်၏။ ဤထက်အလွန်ကား မထင်မိ။ (ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ ၇၀၂)

ဝဏ္ဏဗောဓနဆရာ ရှင်ဥက္ကံသမာလာနှင့် ဦးဩကို အချို့ဆိုကုန်၏ဟု ကေမိထိုးလိုက်သည်။ ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်က လိန်-တစ်ခု တိုးပြလိုက်ခြင်းမှာ မှန်စီသတ်ပုံဟောင်းကို အားကိုး၍ ပြနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

၁။ သံတော်သာအိန်၊ ဟောမြွယ်မိန်၊ ထိန်ထိန် ထက်ဝက်ကျော်။

၂။ ချာချာရိုက်လိန့်၊ တလိန့်လိန့်၊ ထိန့်ထိန့် မြည်သံကျော်။

၃။ ဗျာဒိတ်မြတ်မိန့်၊ ကြောက်တိုင်းစိန့်၊ ဇနိန့်ရှင့်ဘုန်းတော်။
(မှန်စီသတ်ပုံဟောင်း)

ကျမ်းတတ် နိဿယရေးအကျော် ဆရာတော်ဦးဗုဓ်က စိန္တကျော်သူအဆိုတွင် (ဖိန့်)
တစ်ခုတိုးပြလိုက်သေးသည်။

ဖန္တနော၊ စဉ်းငယ်တုန်လှုပ်လှေရှိသည်။ (ဖဒါ၊ ကိဉ္ဇိဓလနေ) ဝါ၊ ဖိန့်ရုံတုန်လှုပ်လှေ
ရှိသည်။ သတ်ပုံသတ်ညွှန်းဆရာတို့ကား အိန့်၊ ထိန့်၊ မိန့်မှတစ်ပါး လုံးကြီးတင်
နသတ် အိန့်ကာရန်မရှိ ဟူ၏။ ထိုသူတို့အား ဤဖန္တနဖိန့်ကို ထုတ်ပြအပ်၏။
(သဒ္ဒနိတိနိဿယ၊ သုတ္တမာလာ၊ အာချာတ်ပိုင်း ၁၃၉)

ဆရာတော်ဦးဗုဓ်ပြသော ဖိန့်မှာ 'ရိုက်ထူး ထိန့်ထိန့်၊ မိုးစည်အိန့်သော်၊ ဖိန့်ဖိန့်
တုန်လှုပ်ဟူသော ဝန်တောင်လယ်ရတုကို အားကိုး၍ ပြဟန်တူသည်။ သို့ရာတွင် ဖန္တန
ပါဠိပျက်ဟု ပါဠိဘက်ဆွဲ၍ ကြံခြင်း၊ မြန်မာစကား မူလရင်းမဟုတ်ခြင်းကြောင့် မအောင်
မြင်လေ။

မန္တလေးခေတ်၌ ဆူးခါးဆရာတော်က ဦးဩပြချက်အတိုင်း အိန့်ကာရန်သုံးချက်
မက အများရှိသည်ဟု ပြဖူးသေးသည်။

ဤသို့အစ၊ ဆွေရှာပြ၊ များလှပုံမသေ။
ဟောသည် ဤမျှ၊ ရှာခုရ၊ ငါပျဲခေါင်ချုပ်နေ။
အင်္ဂါလောက်လုံ၊ ပြည့်ဖြိုးစုံ၊ ငါကုံဆရာပေ။
ပညာရှိများ ငါတို့အား၊ ဉာဏ်ကိုးကွယ်စေ။

၁။ အမြင့်အနိန့်၊ အဖူးအပိန့်၊ စိန့်တိုင်းငါးရပ်မြေ။

၂။ စောထီးမုနိန့်၊ ဗျာဒိတ်မိန့်၊ ဖိန့်ဖိန့်တုန်ရှစ်ထွေ။

၃။ ပတ်သာခိုန့်ခိုန့်၊ မြည်သံအိန့်၊ ထိန့်သဘောသုံးထွေ။
(ကဗျာကြေးမုံ၊ ပိဋကတ်ကြေးမုံ)

ဤဆူးခါးဆရာတော် ပြချက်မှာလည်း နိန္ဒ-မှနိန့်၊ ပိနမှ ပိန့်၊ စိနမှစိန့်၊ မုနိနမှ
မုနိန့်၊ ဖန္တနမှ ဖိန့်၊ ခိုဏ္ဏိမမှ ခိုန့်ဟု ပါဠိကို အရင်းခံ၍ပြခြင်း၊ မြန်မာမူလမဟုတ်ခြင်း
ကြောင့် မအောင်မြင်၊ ပွဲမတို။

ပျို့အများရေးစပ်သော ဗဟုသုတအကျော် မုံရွေးဆရာတော်မူ ဤပွဲမှာမဝင်၊ ဦးဩ
အဆိုအတိုင်း သုံးချက်သာဟု ဆိုသည်။

ကုသပျို့

- * ၁၃၆။ ရွှေဗျာဒိတ်မြတ် မိန့်လေ၏။
- * ၁၃၇။ လျှောက်တင်သံလေး အိန့်လေ၏။
- * ၁၃၈။ ဗုဒ္ဓန်စည်နှယ် ထိန့်လေ၏။
- * ၁၃၉။ ရွှေဗျာဒိတ်မိန့်၊ သံတော်အိန့်၍၊ ထိန့်သည့်စည်ဟန်၊ လွှတ်တော်ပြန်သော်။
အိန့်ကာရန်ပြိုင်ပွဲတွင် ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီအဆို အိန့်၊ ထိန့်၊ မိန့်၊ လိန့်၊ လေး
ချက်သာ အဖတ်တင်သည်။

လ-နသတ်လိန်းနှင့် မသတ် လိမ်းပြဿနာ

ချွန်းတောင်း ဉာဏ်ဟုန် ထိန်းလင့်ကုန်၊ နဲ့မွှေးတသုန်လိန်းလင့်ကုန်။ ဘူရိဒတ် ဇာတ်ပေါင်းပျို့ အပိုဒ် ၆ အချတွင် နသတ်ကာရန်ညီ နှစ်ချက်ချသည်ကို ယခုနောက်ဆုံး ရိုက်နှိပ်သော ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်းပျို့၌ လိမ်းကျခြင်းအနက်ကို ကြည့်၍ မသတ်ပြင် ထားသည်။ ယခုမျက်မှောက်ခေတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုမဆိုထားဘိ၊ ရှေးကျသော သတ်ပုံဆရာများ ပင် အထွေထွေအပြားပြား ယုံမှားသံသယဝင်ခဲ့ကြကြောင်း ဆရာတော်က ရှင်းပြထားသည်။

(ရှင်ဝိစိတ္တာစာရ) လိန်းသည်ကို ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်းတွင် နဲ့မွှေးတသုန်လိန်းလင့် ကုန်၊ ချွန်းတောင်းဉာဏ်ဟုန် ထိန်းလင့်ကုန်ဟု ရှင်ရဋ္ဌသာရ စပ်တော်မူသည်မှာ လိမ်းသောအရာသည် စာ၏အနှစ် ဥပမာဖြစ်၍ နသတ်စပ်သည်။

(ကဗျာကြေးမုံ၊ ပိဋကတ်ကြေးမုံ - ၂၁)

သတ်ပုံသတ်ညွှန်းအကျော် တွင်းသင်းမင်းကြီးက ထိမ်းမှာလည်း မသတ်၊ လိမ်းမှာ လည်း မသတ်ပြ၍ ရှင်ဝိစိတ္တာစာရ၏ နသတ်နှစ်ချက်အရေးကို ပယ်သည်။

(တွင်းသင်းမင်းကြီးအဆို)။ ချွန်းတောင်းဉာဏ်ဟုန် ထိမ်းလင့်ကုန်၊ နဲ့မွှေးတသုန် လိမ်းလင့်ကုန်ဟု စပ်သည်မှာလည်း အမုန်ယစ်သောဆင်ပြောင်ကို ဉာဏ်ချွန်း တောင်းဖြင့် နှိမ်နင်းချုပ်တည်း၍ အသေသတ်သည်ကိုပင် ထိမ်းဟုလိုသည်။ လိမ်းကျကို ရှင်ဝိစိတ္တာ စာရဆရာမူကား နဲ့မွှေးတသုန် လိမ်းလင့်ကုန်၊ ချွန်းတောင်း ဉာဏ်ဟုန်ထိမ်းလင့်ကုန်ဟု ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်းတွင် မသတ်စပ်သည်ကို ပကတိ နဲ့သာမဟုတ်၊ တရားတည်းဟူသော အနဲ့သာဖြစ်၍ နသတ်စပ်ရမည်ဆိုလေသည် ကား သံဝရပျို့ကို မမြင်၍ ဆိုမှားသည်။ (တွင်းသင်းသတ်ညွှန်း ၂၈၄)

တွင်းသင်းမင်းကြီး ထောက်ပြသော သံဝရပျို့မှာ “နှင်းရည်ဆွတ်လိမ်း၊ မျက်တော် ငြိမ်းလော့၊ သူစိမ်းကဲ့သို့၊ နောင်တော်တို့ကို၊ သမ်းမိုးဝမ်းနည်း၊ နှလုံးကြည်း၍၊ စစ်လည်းထိုး

တော်မမူနှင့်။ (သံဝရပျို့ ၁၁၃)

ရှင်ဝိစိတ္တာစာရ၊ တွင်းသင်းမင်းကြီးနှစ်ဦးစလုံးပင် လိမ်းကျံခြင်းအနက် ကောက်ယူ ကြသည်။ ရှင်ဝိစိတ္တာစာရက လိမ်းကျံခြင်းအနက်၌ နသတ်။ တွင်းသင်းမင်းကြီးက လိမ်း ကျံခြင်းအနက်ပင် မသတ်။ ဤသို့ကောက်ယူကြသည်။ အနက်တစ်ခုတည်း နသတ်နှင့် မသတ် ကွဲနေသည်။ ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်က နသတ်အမှန်ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။ သို့ရာတွင် လိမ်းကျံခြင်းအနက်မကောက်။ သံဝရပျို့၌ တွင်းသင်းအဆို လိမ်းကျံခြင်းကို ထောက်ကူသည်။ စာနှစ်မျက်နှာလောက် အကျယ်တဝင့်ဖြေရှင်းပြသည်။

လိန်းနှင့်အတူ မသတ်ကား တပ်ချစ်မလိမ်း၊ ကြောင့်ကြငြိမ်းလျက်၊ ခပ်သိမ်းဒါန။ ချစ်ရည်သတ်လိမ်း၊ မျက်တော်ငြိမ်းလော့၊ သူစိမ်းကဲ့သို့ (သံဝရပျို့) စသည်ဖြင့် လိမ်းကျံ သည်ဆိုသောအရာ ထင်၏။ (ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ ၆၉၈)

ဇာတ်ပေါင်းခန်း၌ ရှင်ရဋ္ဌသာရစပ်သော လိန်းကား လိမ်းကျံခြင်းအနက်မဟုတ်။ လိန်း၍ဝင်သွားအောင် လိုန့်သွင်းခြင်းအနက်ဟု ကောက်ယူပြသည်။ ထို၌ လိန်းစေသည်ဟူ သော ကာရိုက်နက်ကို လိုန့်သည်ဟူ၍ ဟဆွဲဆိုမိန့်ခြင်းထင်၏။ (ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ)

ဇာတ်ပေါင်းကဗျာကျမ်းကို ဂေါသီတ စန္ဒကူး။ နားနှစ်ပေါက်ကို ကျောက်ပျဉ်လုပ်၍ သမာဓိ အလင်္ကာဂုဏ်မြောက်အောင် ရှင်ရဋ္ဌသာရ ဖွဲ့ဆိုထားသည်။ ဂေါသီတစန္ဒကူးသည် ပူသောရေကို အေးစေနိုင်သည်။ ပျင်းရိငြီးငွေ့သောကြောင့် ရမ္မက်ပူလောင်နေသောသူ သည် ဇာတ်ပေါင်းကဗျာကို ကြားနာလိုက်ရလျှင်၊ ဖတ်လိုက်ရလျှင် အပျင်းပြေသွားနိုင် သည်။ ဂေါသီတစန္ဒကူးကို ကျောက်ပျဉ်ပေါ် တင်သွေးသကဲ့သို့ ဇာတ်ပေါင်းပျို့ကို နား ထောင်ပါ။ နားထောင်ရုံတွင် တန့်မထားပါနှင့်ဦး။ ဂေါသီတ စန္ဒကူးတည်းဟူသော ဇာတ် ပေါင်း ပျို့ကဗျာအရသာကို စိတ်နှလုံးသား အတွင်းသို့ရောက်အောင် လိန့်ကာလိန့်ကာ ဝင်သွားအောင် လိုန့်သွင်းလိုက်ပါဦးဟု လိန်းအနက်ကို ထုတ်ဖော်ပြထားပါသည်။ (ဝေါဟာ ရတ္ထ ပကာသနီ ၆၉၆)

ဆရာတော်၏ ဆင်ခြေတစ်ချက်မှာ နားဝမှာရောက်ပြီး စန္ဒကူးကို လိမ်းကျံဘွယ်မရှိ ဟူ၏။ ဆရာတော်၏ အဘော်မှာ လိမ်းကျံခြင်းအနက်မှာ မသတ်ပင်၊ လိုန့်၍သွင်းခြင်း အနက်ကား နသတ်ဆိုလိုသည်။ လိန်းအနက်ကို မပြခင် မသတ်လိမ်းကို ဖယ်ထားပြီး လျှင် မသတ်လိမ်းကျံကို သီးခြားပြလိုက်သေးသည်။

လိမ်းကျံသည်ဟူသည်မှတစ်ပါး (လိမ်းကို ဖယ်ထားခဲ့ပုံ) လိန်းသည်၊ လိန့်သည် ဟူသော ဝေါဟာရလည်း ရှိပေသည်။ ထို၌လည်း ဆင်ထိန်းမြင်းထိန်း၊ ကလိန်း ကလက် စသည်ဖြင့် မြကျောက်ပြု၍ သွေးအပ်သည်ကား ထိုအရာပြုသော ကဗျာ

ကျမ်းဖြစ်သည်။ နားနှစ်ဖက်၌ သွေးပြီးဖြစ်၍ နားသို့ရောက်ပြီးသည်၊ နားသို့ရောက်ပြီးလျှင် နားကြားခါမျှ မဖြစ်စေလင့်၊ စိတ်နှလုံးသို့ လိန်၍ သွတ်သွင်းရမည်။ ဤသို့သောအရသာ လျော်သည်။ နားသို့ရောက်ပြီးမှ လိမ်းကျဉ်းဆိုဖွယ်မရှိ၊ လိမ်းကျအပ်သော နံ့သာစစ်လည်းမဟုတ်၊ နားသို့ရောက်ပြီးသည်ကို စိတ်နှလုံးသို့ရောက်အောင်သာ လိန်၍ သွင်းရဖွယ်ရှိတော့သည်။ (ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ ၆၉၇)

ဆရာတော်၏အဆိုအမိန့်သည် အလွန်သိမ်မွေ့သည်။ တိုတိုနှင့်စေသည်၊ နက်သည်။ အထပ်ထပ်ကြည့်မှ ဆရာတော်၏အာဘော်လိန်းနှင့် လိမ်းကျခြင်း ကွဲပြားသွားပါသည်။

လ-တသတ် လိတ် ပြဿနာ

ခင်ပွန်းကိစ္စ၊ မိတ်ရရလျှင်၊ ထားမလိပ်စဉ်၊ ဆောက်နှင့်ရည်သား၊ အင်းပျဉ်ပပ၊ လေးထောင့်လှသို့၊ ငရဲခန်းပျို့ အပိုဒ် ၇၃။ မုတ္တကရီသ ငရဲခန်းတွင် ရှင်အဂ္ဂသမာဓိ စပ်တော်မူသည့်အရာ၌ အင်းပျဉ် ပန်းထုသောအခါ ပန်းပုဆရာသည် ဓားမကြီးနှင့်ထုလျှင် လိုရာမရ၊ ဓားမကြီးအသွား ပေလိပ်၍ လွတ်စဉ်ကျသွားလိမ့်မည်။ ဆောက်နှင့်ဖြတ်၍ ထုမှသာ လေးထောင့်ကွက်ကျ လှပသောအင်းပျဉ်ကို ရမည်။ အဓိပ္ပာယ်ဖြောင့်သည်။ စူးနေရာစူး၊ ဆောက်နေရာဆောက် စကားပုံနှင့်ညီသည်။ သို့ရာတွင် လိပ်မှာ အစပ်ကာရန်မဟုတ်၊ တသတ်-ပသတ် သံသယမကင်း ဖြစ်ရသည်။ ကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်က စက္ကူအဝတ်တို့ကို ရစ်ပတ်ခွေလိပ်ခြင်းနှင့် လှံဓား စသည်တို့၏ အသွားတုံး ပေခွေလိပ်ခြင်းကို ခွဲပြဆုံးဖြတ်ပေးသည်။

‘မဟာ ကဝိတ်၊ ခေါင်ပဏ္ဍိတ်ဝယ်၊ မလိတ် စိန်တပ်၊ ရွဲထွင်းအပ်သို့’ ထက်ပေါ်စလာချီသည့် မေတ္တာစာရတု၌၊ မလိတ် စိန်တပ်ဟူသည်မှာ စိန်တပ်သော အသွားသည် မလည်မလိတ်၊ မတွန့်မလိတ်ဟူ၍ ဓားသွားလှံသွားသည်လည်း တွန်းလှန်သည်ကို လိတ် သည်ဆိုသောအရာကား တသတ်။ ပေထန်းရွက် အဝတ်အထည် စသည်တို့ကို ခွေပတ်သကဲ့သို့ ခွေလိပ် ရစ်ပတ်သော အရာကား ပသတ်ခွဲလေအံ့သို့ရှိ၏။

ဆရာတော် ထုတ်ပြသော မလိတ်စိန်တပ်မှာ တသတ် အစပ်ကား ဟုတ်၏။ လက်ဝဲ နော်ရထာစုသော ရတုတွင်ပါသည့် ဘုံကျော်ဆရာတော်ရေး ရတုလင်္ကာတစ်ခုသာဖြစ်၍ ဆရာတော်က အသေအချာမဆုံးဖြတ်။

လိတ်-ဟူ၍ တသတ် စပ်သော အရာ

ပျို့လင်္ကာ တပါးမထင်သောကြောင့်

ထိုဆရာ၏ ဝါဒမျှကဲ့သို့ရှိ၏။ ဆင်ခြင်။

(ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ ၆၇၂)

ဆရာတော်၏အဆိုအမိန့်မှာ ရိုးသားသည်၊ ဖြောင့်စင်းသည်။ ရှေ့သို့ဆက်၍ သုတေသန ပြုလုပ်ရန်သာ လမ်းစထွင်ပေးသည်။

ကြံ့သတ္တဝါ ၅၁၉

တိရစ္ဆာန် ကြံ့ကို စပ်အင်မတွေ့ဟု ကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်က သေးသေးတင်အစပ်ကိုပယ်၍ ခိုင်ကျန်းမာသည်ဟူသော အနက်ရသင့်သောကြောင့် ကျန့်ကောင်ဟု ယပင့်နသတ်ရေးရန် ညွှန်ပြသည်။ (ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ ၅၁၉)

ကျားက ဟုတ်သော်၊ စိုင့်ကဆော်၍၊ မခေါ်ဆည်ငံ၊ ကြံ့ကဟက်ရတ်၊ ပြုတ်သည့်ဒရယ်၊ ချေငယ်ကဟောက်၊ တောက်သည့်သမင်၊ ဆင်ကဟည်းကြူ၊ (တိရစ္ဆာန်များမည်ပုံ။ ထူးလှထွေ၍ချီ၊ နဝဒေးရတု ၇၆)

သမင် စိုင့် ကြံ့၊ လွင်ရိုင်းပျံ၊ ငံတံ့ နောက်ဆုတ်ရည် (ကဝိလကွဏသတ်ပုံ ၃၆၉)

ဤအစပ်များကို ဆရာတော် မတွေ့ဖြစ်မည်မဟုတ်၊ တွေ့လျက်ပင် သဘောကျတော်မမူသောကြောင့်ဖြစ်မည်။ ကြံ့သတ္တဝါ၏ နှာတံပေါ်တွင် ဦးချိုတစ်ချောင်းသာ ပေါက်၍ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ရှိသမျှ အားခွန်စုသည် ထိုဦးချိုမှာချည်းစု၍ အားကောင်းသည်။ ခုဒ္ဒကနိကာယ်ပါဠိတော် ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ်၌ ၈၂ ဂါထာစလုံး အဆုံးအချတိုင်းတွင် ဧကောစရေ ခဂ္ဂဝိသာဏောဟုချည်းချ၍ ဘုရားဟောသည်။ ကြံ့ချိုအတူတစ်ယောက်တည်း နေရလျှင် ကောင်း၏ဟု ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ ဥဒါန်းကြူး တောင့်တကြပုံတည်း။ ကြံ့သတ္တဝါသည် မိမိသွားလေရာ ရှေ့၌တွေ့သမျှ သစ်တုံး အမှိုက် အဆီးအတားများကို ဦးချိုတစ်ချောင်းဖြင့် နောက်သို့ ကော်ပစ်နိုင်သည်။ ကြံ့ချို အားကောင်းသည်။ ကျန့်သည် မာသည့်အနက်ကို စွဲ၍ ကျန့်ကောင်ဟု ဆရာတော်က ရေးစေလိုသည်။ ကြံ့ချိုအားကောင်းသည်ကို ရည်၍ ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်က လယ်တီဆရာတော်ထံ စာရေးပေးဖူးသည်။

ယထာပိ ဗလဝါ ခဂ္ဂေါ၊
ဥက္ခိပျ ပုရတော ဌိတေ။
ပစ္ဆာဂေ ပုတ္တေ မာရေတိ၊
တထာ ထေရောပိ ထာမဝေါ။

ခွန်အားဗလပြည့်ဝအားကောင်းသော ကြံ့သတ္တဝါသည် ရှေ့၌တည်နေသော အရာ ဝတ္ထုတို့ကို ဦးချိုဖြင့် ကြံ့ချိပင့်မြှောက်၍ မိမိနောက်သို့ ပစ်ပေါက်လိုက်ရာ နောက်၌ မကွာ လိုက်ပါသော သားငယ်သမီးငယ်တို့ကို ထိမှန်၍ သတ်ပစ်သည်နှင့်တူသည် ဆိုလိုသည်။

တစ်ချောင်းတည်းသော ဦးချို၏ မာသောကျန်ခိုင်သော အားကောင်းသော အန္တရာယ်ကို ယူ၍ ကျန်သတ္တဝါဟု နသတ်ရေးလျှင် သင့်မည်လောဟု ဆရာတော်က ဆွေး နွေးသည်။

ဟထိုးပြဿနာ

ဟထိုးပျောက်၍နေသောအရာ၌ ဆရာတော် သတိပေးချက်ကား ယခုမျက်မှောက် ခေတ် သတ်ပုံဆရာတို့စိတ်ကို ဆွဲဆောင်နိုင်အံ့မထင်။ ရှေးပေးစာများ၌ အလွန်တရာ၊ အမွန်အစဟု ဟထိုးနှင့် တွေ့ရသည်။

အလောင်းအလျှာ ၄၇၅

အလောင်းအလျှာ၊ နှုတ်လျှာဟူသော ဝေါဟာရကား လ-ယပင့်ဟဆွဲ။ အလောင်း အလျှာဟူသော ဝေါဟာရကား မပြီးမပြေသေး၊ ပြုပြင်ပြင်ပြင် ဖြစ်ထွန်းဆဲမျှကို ဆိုသော စကားခွန်းတည်း။ ဟင်းလျှာ ဟူသည်ကိုလည်း အချို့ ဟမဆွဲကုန်ပြီ။

(ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ ၆၄၉)

ဆရာတော်၏ အဘော်အတိုင်းဆိုလျှင် ယောက်ျားလျှာ၊ မိန်းမလျှာ၊ မင်းလောင်း မင်းလျှာ၊ ဘုရားလောင်းလျှာ ဟု ရေးမှမှန်မည်။

အမွန်အစ ၅၅၆

ရှေးဦးအစဟော အမွန်အစ၊ မဟဆွဲ ဝဆွဲ နသတ် အမွန်။

စွဲလှမ်း ၅၆၆

လ-ဟဆွဲမသတ် စွဲလှမ်း၊ ကမ်းလှမ်း၊ ဆန်လှမ်းသည်။

ထွားမွတ်၊ တမွတ် ၆၄၉

ထွားမွတ်သည်ဟူ၍ ဟမဆွဲပဲ ဆာမွတ်သည်ဆိုသော အရာကဲ့သို့ အချို့ရေးမွတ် ကုန်၏။ ... ဆိုသာမိန့်သာကိုစွဲ၍ ဟဆွဲပျောက်သို့ ထင်၏။ ဆင်ခြင်။

ပြည်နက် ၆၄၉

ပြည်ဖြိုးနက်ကျို၊ အနက်၊ ကျိနက်ဖောင်းကန် စသည်ဖြင့် စပ်ဟပ်မိန့်ဆိုသည်၌လည်း နအက္ခရာ ကသတ်ကာမျှ ဟမဆွဲကုန်ပြီ။

ကျမ်းစာများအဆုံး၌ ဤတွင်ရွှေပြီး၏ဟု ရေးကြသည့်အရာ၊ ဤတွင်ရွှေဟု ဟထိုး ထည့်ရေးရန် သံဝရပျို့ကို ကိုး၍ ဆရာတော်ညွှန်ပြချက်ကား သံဝရပျို့၏အနှစ် ရှင် ရဋ္ဌသာရ၏ ကဗျာဉာဏ်ကို မော်ကွန်းတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မှတ်သားစရာလည်း အတော် ကောင်းသည်။

ဤရွှေဤမျှ၊ ဤတွင်ရွှေပြီး၏ (၂၆၁၊ ၄၆၂)

ဟမဆွဲပဲ ဤရွှေဤမျှ၊ ဤတွင်ရွှေ ရေးခြင်းသည် မသင့်။

ဤ၌သတိနည်းသူတို့ကား ဟမဆွဲပဲ ဤရွှေထိုရွှေ စသည်ဖြင့် ပြုရွှေ မူရွှေ ဟု သော အရာ ကြိယာအနက်ကဲ့သို့ ဆိုမိန့်ရေးကုန်သည်ကား ထိုသူတို့၏ ဝန်သာတည်း။
(ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ ၄၆၂)

သတိနည်းသူဟု ဆရာတော်ဆိုသည်မှာ ရှင်ရဋ္ဌသာရ၏ရေးထုံး သံဝရပျို့ကို သတိ မမူဟု ဆိုလိုသည်။

ရှင်ရဋ္ဌသာရသည် ဧကာဒသနိပါတ် ဇာတ်ဦးရေး။ ၄၆၂-သံဝရဇာတ်ကိုဖွဲ့နွဲ့၍ သံဝရ ပျို့ကို ရေးသည်။ ဇာတ်တော်ရင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိမှာ ဗာရာဏသီပြည် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး၌ သားတစ်ရာထွန်းကားရာ သားတစ်ယောက်အား အမတ်တစ်ယောက်အပ်၍ ပညာသင် ကြားစေသည်။ အငယ်ဆုံးဖြစ်သော သံဝရမင်းသားအား သွန်သင်သင်ကြားပေးသော အမတ်ကား ဘုရားလောင်းတည်း။ ခမည်းတော် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး နတ်ရွာစံသောအခါ အမတ်တို့က ထိုအငယ်ဆုံး သံဝရမင်းသားအား ထီးနန်းအပ်လိုက်ကြသဖြင့် ကျန်နောင် တော် မင်းသားကြီး ၉၉ ယောက်တို့က အရေးဆိုကြသည်။ သံဝရမင်းသားက ရန်တုံ့မမူ၊ နောက် ဆုံး၌ သံဝရမင်းသားပင် ဘုရင်ဖြစ်၍ အရေးကိစ္စပြီးစီးသွားသည်။ ညီနောင် ၁၀၀ စုဝေးမိသည်။ ထိုညီလာခံအစုအဝေး၌ သံဝရမင်းသားက တရားဟောသည်။ ထို ဟောသော တရားများကို ရှင်ရဋ္ဌသာရက သံဝရမင်းသား ပြောလေဟန် ကဗျာဖွဲ့သည်။ ဇာတ်တော်ရင်းမှာ ခြောက်ဂါထာသာ ရှိလျက် ရှင်ရဋ္ဌသာရက ဧကာဒသနိပါတ်ကို ရည်၍ လင်္ကာ ၁၁ ပိုဒ်ဖွဲ့သည်။ ယင်းလင်္ကာ ၁၁ ပိုဒ် အချများမှာ ဝဆွဲအက္ခရာနှင့်ချည်း ချသည်။ ဟထိုးမပါရ၊ ရရစ်မပါရအောင် ဖွဲ့သည်။

- * ၁၅၇။ လွဲသွေမကောက် (ကွေ)သတည်း။
- * ၁၆၀။ စိတ်ပျော့မျဉ်းမျဉ်း (ခွေ)သတည်း။
- * ၁၅၄။ ပေးစမငြီး (ငွေ) သတည်း။
- * ၁၆၃။ မျက်နှာရှဉ့်နှယ် (စွေ) သတည်း။
- * ၁၅၈။ စီးပွားမခုန် (ဆွေ) သတည်း။
- * ၁၆၂။ ခုန်ငြင်းရန် မ (တွေ) သတည်း။
- * ၁၆၄။ ရဲဆုတလက် (ပွေ)သတည်း။
- * ၁၅၆။ အလွန်နက်သိမ် (မွေ) သတည်း။
- * ၁၆၁။ စကားပြင်မ (ရွေ) သတည်း။
- * ၁၅၅။ ပေးထွေရမ်းရမ်း (လွေ) သတည်း။
- * ၁၅၉။ နေရှိန်ပန်းနှယ် (သွေ) သတည်း။

ဟထိုးရရစ်ထည့်သော ပုဒ်များနှင့် စပ်နိုင်သော်လည်း မစပ်။ တိုင်းသူပြည်သားတို့ စားဝတ်နေရေး ဝစေလိုသော အတိတ်နိမိတ်ဖြင့် ၁၁ ပုဒ်လုံး ဝဆွဲသက်သက်သာ ထည့်၍ စပ်သည်။ တသီးတခြား ကြံ၍စပ်သော ပင်ကို ကဗျာဉာဏ်ဟု ရှင်ရဋ္ဌသာရက ကိုယ် ရည်သွေး၍ နိဂုံးအုပ်သည်။

* ၁၆၅။ ပြည်ထဲပြည်လာ၊ ဝစိမ့်ငှာလျှင်၊ ဝသာအဆွဲ၊ ချခဲပိုဒ်များ၊ ဆွဲတပါးကို၊ မင်းသားသံဝရာ၊ မိန့်ဟန်ပြ၏။ အချသည်တု၊ ကြွင်းကျန်ရှုသော်၊ တခုကိုမျှ၊ ဘယ်သူရ အံ့၊ ဤမျှရွှေမွှေ၊ ကြွေလည်းဝဆွဲ၊ မကွဲငွေတူ၊ ဟူလင့်ကစား၊ နှစ်ပါးယှဉ်ထ၊ ဟ-ရ-မလို၊ ဝကိုချည်းသာ၊ ဧကာရန္တ၊ မြန်မာ့အမှု၊ မှတ်တစ်ခုဖြင့်၊ စေ့ငှာဖွေ၊ ရတတ်စေလော့၊ ကြံနေသင်းသီး၊ သည်ကိုမှီး၍၊ အဆီးဆန်းပြား၊ ချဖွယ်များလည်း၊ မရှားလေသေး၊ သပ်ကြောင်းပေးသည်။ ။ နည်းရှေးဥပဒေသတည်း။

အပိုဒ် ၁၆၁ မှာ ဤမျှရွှေဟု ထည့်စပ်နိုင်သော်လည်း ဟထိုးပါနေသောကြောင့် ရွှေကိုသာ ယူစပ်လိုက်သည်။ အပိုဒ် ၁၅၇ မှာ ကြွေ-စပ်နိုင်သော်လည်း ရရစ်ပါနေသောကြောင့် ကွေကိုသာ ထည့်စပ်သည်။ ဆိုလိုသည်၊ ဤသံဝရပျို့အဆိုကို ယူ၍ ကျော်အောင်စံထားဆရာတော်က ဤတွင် ရွှေဝေါဟာရမှာ ဟထိုးထည့်သံမူလ၊ ဟထိုးပျောက်နေသည်ဟု ဆိုသတည်း။

ဤသံဝရပျို့ ၁၁ ပိုဒ် အချကို အရှင်ဥက္ကံသမာလာ၏ ဝဏ္ဏဗောဓနသတ်အင်း၌ သံဝရပျို့အချအတိုင်း အေကာရန် သတ်အင်းမှာပြသည်။ မုံရွေးဆရာတော်ကလည်း သံဝရ

ပျို့ ၁၆၄ အချကို ရည်၍ လက်ဖွေပွဲ၊ လက်ဖွေထိုးသည်ဟု ဖဦးထုပ်နှင့်မရေးသင့်၊ လက်ဖွေဟုသာ ရေးသင့်ကြောင်း။ အကြောင်းကား သဝေထိုးကာရန် ၁၁ ပါးသာရှိရာ ယင်း ၁၁ ပါးတွင် လက်ဖွေသာပါသည်။ လက်ဖွေမပါဟုဆိုသည်။

လက်ဖွေအရာ၌ ပထမကွရာ ပနှင့်ခေါ်သင့်၏။ ဒုတိယကွရာ ဖနှင့်မရှိသင့် ထင်ပေသည်။ သဝေဝဆွဲအမြစ်ကို ၁၁-ပါးသာ ရှိကြောင်း ဆိုသည်။ (ပါရမီခန်းပျို့ အပိုဒ် ၁၈၊ ခက်ဖြေ။ ပါရမီဋီကာ ၁၂၃)

ဆရာတော်သုံးပါး ဖော်ပြသော သဲလွန်စကို လျှောက်၍ စဉ်းစားဖွယ်ပေါ်လာပြန်သည်။ စိန္တကျော်သူ ဦးဩသည် အိန်၊ ထိန်၊ မိန်၊ ကာရန်သုံးချက်သာရှိသည်ဟု ပြခဲ့စဉ်က ဝဏ္ဏဗောဓနကို အခြေတည်၍ ပြခဲ့သည်။ ကဝိလက္ခဏ သတ်ပုံပါ စကားလုံးဟူသမျှတို့သည် ဝဏ္ဏဗောဓနကို တစ်လုံးမကျန်မျှယူ၍ ဖွဲ့ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကဝိလက္ခဏ သတ်ပုံ အေကာရန်အင်းကို စစ်ကြည့်သောအခါ ဆွေ-မပါ။ ဝဏ္ဏဗောဓနမှာပါလျက် ကဝိလက္ခဏမှာ မပါခြင်းသည် အကြောင်းတစ်ခုရှိရမည်။ အပိုဒ် ၁၇၆၇၊ ရွှေစည်းခုံရှေ့၊ ရွှေခြင်္သေ့၊ ခုန်၍ဟောက်သောထွေ အပိုဒ်ကို ဆင်ခြင်ဖွယ်ရှိသည်။ သံတော်ဆင့်နေမျိုး မင်းထင်သခံသူက ကဝိလက္ခဏသတ်ပုံကို အတိုကောက်စကားလုံးထုတ်ရာ (လွမ်းလှ၍၊ ခေါ်၍၊ မေး၍၊ ပြေဆိုရွှေ၊ ပြောင်းဉာရွှေ၊ ရွှေရှား) ဟု ထုတ်သည်။ ခုန်၍ကိုရှောင်သွားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကဝိလက္ခဏသတ်ပုံ အပိုဒ် ၁၇၆၇ မှာ ရွှေစည်းခုံရှေ့၊ ရွှေခြင်္သေ့၊ ခုန်ဆွေဟောက်သောထွေ-ဟု ဦးဩ ရေးရင်းဖြစ်ပုံရသည်။ သို့မှပြခဲ့သော သံဝရပျို့ အပိုဒ် ၁၅၈ မီးပွားမခုန်ဆွေသတည်းနှင့် ကိုက်ညီပေမည်။

ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီက သံဝရပျို့ကို မော်ကွန်းတင်သည်။ ရှင်းပြသည်။ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကပေးသော အသိဉာဏ်ဖြင့် အခြားကျမ်းများကို မွှေနှောက်နိုင်သည်။ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျေးဇူးကား ဤမျှမက များလှပါတိသည်။ ကုန်စင်အောင် ရေးမည်ဆိုလျှင် ဤစာတမ်းလောက်မျှနှင့် မလုံလောက်၊ ကျမ်းကြီးတစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ ဖြစ်သွားနိုင်သည် ဖြစ်သောကြောင့် ဤမျှဖြင့် အဆုံးသတ်ထားလိုက်ရပါသည်။ ။

စာပြီးနှစ် - ၁၃၃၂